

MIKSEI HEISTÄ TULLUT RÖNTGENHOITAJIA?

Röntgenhoitajakoulutuksen opintojen
keskeyttämisen syyt Tampereen
ammattikorkeakoulussa

Kaisa Lehtinen

Opinnäytetyö
Maaliskuu 2012
Radiografian ja sädehoidon
koulutusohjelma

TIIVISTELMÄ

Tampereen ammattikorkeakoulu
Radiografian ja sädehoidon koulutusohjelma

KAISA LEHTINEN:

Miksei heistä tullut röntgenhoitajia?

Röntgenhoitajakoulutuksen opintojen keskeyttämisen syyt Tampereen ammattikorkeakoulussa

Opinnäytetyö 46 sivua, josta liitteitä 2 sivua
Maaliskuu 2012

Opintojen keskeyttäminen on yleistä ammattikorkeakouluissa. Tampereen ammattikorkeakoulussa iso osa röntgenhoitajista on viime vuosina keskeyttänyt opintonsa. Opintojen keskeyttämisestä on tilastoja, mutta ne eivät kerro röntgenhoitajakoulutuksen keskeyttämisen todellisia syitä. Syitä opintojen keskeyttämiseen voi olla monia, osaan niistä voidaan vaikuttaa ja osaan ei. Opintojen keskeyttämisen syyt voidaan jakaa opinnoista työntäviin ja muualle vetäviin.

Tämän opinnäytetyön tarkoituksena oli kuvata röntgenhoitajakoulutuksen opintojen keskeyttämistä Tampereen ammattikorkeakoulussa. Tutkimustehtäviä oli kaksi: 1) Mitkä työntävät tekijät johtavat röntgenhoitajakoulutuksen opintojen keskeyttämiseen? 2) Mitkä muualle vetävät tekijät johtavat röntgenhoitajakoulutuksen opintojen keskeyttämiseen? Menetelmäksi valittiin laadullinen tutkimus. Tutkimusaineisto kerättiin haastattelemalla neljää röntgenhoitajakoulutuksen Tampereen ammattikorkeakoulussa keskeyttänyttä henkilöä. Haastattelut toteutettiin tammikuussa 2011.

Opinnäytetyön tulosten mukaan röntgenhoitajakoulutuksen opintojen keskeyttämiseen TAMKissa vaikutti useat erilaiset osittain toisiinsa nivoutuvat syyt. Opinnoista työntävät keskeyttämiseen johtaneet tekijät liittyivät puutteellisiin esitietoihin, epävarmuuteen alavalinnasta, huonoon taloudelliseen tilanteeseen, työn ja opiskelun yhteensovittamisen vaikeuteen, opiskelujärjestelyihin, opiskelun vaikeuteen, huonoon integroitumiseen TAMKin sosiaaliseen järjestelmään sekä henkilökohtaisiin syihin. Muualle vetäviä tekijöitä löytyi vain yksi – työ.

Opinnäytetyön tulokset osoittavat, että suuri osa röntgenhoitajakoulutuksen opintojen keskeyttämisen syistä oli sellaisia, joihin voidaan vaikuttaa. Tampereen ammattikorkeakoulu voi halutessaan hyödyntää tämän opinnäytetyön tuloksia kehittäessään röntgenhoitajakoulutusta.

ABSTRACT

Tampereen ammattikorkeakoulu
Tampere University of Applied Sciences
Degree programme in Radiography and Radiotherapy

LEHTINEN, KAISA:

Why didn't they become Radiographers?

The reasons for dropping out of the degree programme in radiography and radiotherapy in Tampere University of Applied Sciences

Bachelor's thesis 44 pages, appendices 2 pages
March 2012

Dropping out is quite common in Finland's Universities of Applied Sciences. Pull- push theory describes the reasons for dropping out. According to the pull- push theory there are pushing factors that push students away from studies and pulling factors that pull them to do something else than study. Both factors can lead to dropping out studies. The aim of this study was to describe the pushing and pulling factors that cause the dropping out of the studies in radiography and radiotherapy in Tampere University of Applied Sciences.

There were two study questions: 1) What are the pushing factors that cause dropping out of the degree programme of radiography and radiotherapy? 2) What are the pulling factors to cause dropping out of the degree programme of radiography and radiotherapy? The method applied in this study was qualitative. The data were collected through theme interviews. Four people who had dropped out of the degree programme of radiography and radiotherapy in Tampere University of Applied Sciences were interviewed individually.

The findings of the study show that the pushing factors for dropping out were related to inadequate knowledge of the study field, hesitation of the career choice, poor economic situation, the difficulty to work and study at the same time, learning arrangements, difficulty of studying, poor integration in the social system of the school and personal factors. There was only one pulling factor that caused the dropping out - work.

The results of this study can offer useful information for Tampere University of Applied Sciences while developing the degree programme in radiography and radiotherapy.

Key words: dropout, University of Applied Sciences, radiographers

SISÄLLYS

1	JOHDANTO.....	5
2	AMMATTIKORKEAKOULUOPINTOJEN KESKEYTTÄMINEN	7
2.1	Käsitteistöä.....	7
2.2	Opintojen keskeyttämisen vaikutukset	7
2.3	Korkeakouluopintojen keskeyttämistä selittäviä malleja	8
2.3.1	Parjasen työntö- ja vetomalli.....	8
2.3.2	Tinton malli.....	9
2.4	Korkeakouluopintojen keskeyttämisen syyt	10
3	OPINTOPAIKAN HAKU JA RÖNTGENHOITAJAKOULUTUS TAMKISSA.....	13
3.1	Opiskelijaksi hakeutuminen ja opiskelijavalinta	13
3.2	Röntgenhoitajakoulutuksen rakenne TAMKissa	14
3.3	Röntgenhoitajakoulutuksen keskeyttäminen TAMKissa.....	17
4	OPINNÄYTETYÖN TAVOITE, TARKOITUS JA TEHTÄVÄT	19
5	OPINNÄYTETYÖN MENETELMÄLLISET LÄHTÖKOHDAT	20
5.1	Tutkimusmenetelmä.....	20
5.2	Haastateltavien valinta ja aineiston keruu	21
5.3	Aineiston analyysi.....	22
6	TULOKSET	24
6.1	Röntgenhoitajakoulutuksen keskeyttämiseen johtaneet työntävät tekijät	24
6.1.1	Puutteelliset esitiedot	24
6.1.2	Epävarmuus alavalinnasta.....	25
6.1.3	Huono taloudellinen tilanne	25
6.1.4	Työn ja opiskelun yhtensovittamisen vaikeus.....	26
6.1.5	Opiskelujärjestelyt.....	27
6.1.6	Vaikea opiskelu	28
6.1.7	Sosiaaliseen järjestelmään integroituminen	29
6.1.8	Henkilökohtaiset syyt.....	30
6.2	Röntgenhoitajakoulutuksesta muualle vetävät tekijät.....	32
7	POHDINTA.....	33
7.1	Tulosten tarkastelu	33
7.2	Eettisyys ja luotettavuus	35
7.3	Opinnäytetyöprosessi ja jatkotutkimusehdotukset.....	38
	LÄHTEET	41
	LIITTEET	44
	Liite 1. Teemahaastattelun runko	44
	Liite 2. Suostumuslomake	45

1 JOHDANTO

Opintojen keskeyttäminen voi tarkoittaa opintojen väliaikaista keskeyttämistä tai niistä luopumista pysyvästi (Eräiden koulutustilastojen kehittämistyöryhmä 2001, 2–3). Opintojen keskeyttäminen on negatiivinen ilmiö ammattikorkeakoululle. Suoritettujen tutkintojen määrä vaikuttaa ammattikorkeakoulujen valtiolta saaman rahoituksen suuruuteen. (Laki opetus ja kulttuuritoimen rahoituksesta 2009.)

Ammattikorkeakoulujen tulee antaa työelämän vaatimuksiin perustuvaa korkeakouluopetusta ammatillisiin asiantuntijatehtäviin (Ammattikorkeakoululaki 2003). Opetusministeriön AMKOTA-tietokannan mukaan vuosina 2004–2008 opintonsa Pirkanmaan ammattikorkeakoulussa (PIRAMK) röntgenhoitajakoulutuksen on keskeyttänyt vuosittain keskimäärin 6,8 opiskelijaa. Aloituspaikkoja kyseisinä vuosina jaettiin keskimäärin 24. (Opetusministeriö 2006.) Röntgenhoitajia ei valmistu Tampereen ammattikorkeakoulusta (TAMK) sen toiminta-alueen työelämän tarpeisiin riittävästi, mikäli suuri osa röntgenhoitajaopiskelijoista keskeyttää opintonsa. Työ- ja elinkeinotoimiston (2012) mukaan 5.2.2012 Tampereelle haettiin 12 röntgenhoitajaa. Riittävän työvoiman takaamiseksi alueelle on selvitettävä, miksi röntgenhoitajaopiskelijat keskeyttävät opintonsa. Yleisimmät syyt röntgenhoitajakoulutuksen opintojen keskeyttämiselle PIRAMK:ssa ovat AMKOTA-tietokannan mukaan *opinto-oikeuden päättyminen* ja *muu syy* (Opetusministeriö 2006). Opinto-oikeuden päättyminen tai muu syy eivät kerro opintojen keskeyttämisen todellista syytä.

Parjanen on kehittänyt opintojen keskeyttämistä kuvaavan työntö- ja vetomallin. Mallin mukaan on olemassa sellaisia työntäviä ja muualle vetäviä tekijöitä, jotka johtavat opintojen keskeyttämiseen. (Parjanen 1978a.) Tämän opinnäytetyön tulokset on esitetty Parjasen työntö- ja vetomallin mukaisesti, sillä se sopi röntgenhoitajakoulutuksen opintojen keskeyttämisen kuvaamiseen. Parjasen malliin on viitattu myös muissa 2000-luvulla tehdyissä opintojen keskeyttämistä kuvaavissa tutkimuksissa (mm. Kalima, 2004, 2011; Nieminen & Ahola, 2003).

Tämän opinnäytetyön tarkoituksena on kuvata röntgenhoitajakoulutuksen opintojen keskeyttämistä TAMKissa. Opinnäytetyössä käytettiin laadullista tutkimusmenetelmää. Opinnäytetyön tarkoitus on kuvata röntgenhoitajakoulutuksen opintojen keskeyttämistä

TAMKissa. Opinnäytetyötä ohjaavia tutkimustehtäviä on kaksi: 1) Mitkä työntävät tekijät johtivat röntgenhoitajakoulutuksen opintojen keskeyttämiseen? 2) Mitkä muualle vetävät tekijät johtivat röntgenhoitajakoulutuksen opintojen keskeyttämiseen?

Tämä opinnäytetyö on hankkeistettu. Opinnäytetyön yhteistyökumppani on Tampereen ammattikorkeakoulu.

2 AMMATTIKORKEAKOULUOPINTOJEN KESKEYTTÄMINEN

2.1 Käsitteistöä

Ammattikorkeakoulut ja yliopistot ovat osa korkeakoulujärjestelmää. Yhdessä ne muodostavat korkeakoululaitoksen. Ammattikorkeakoulussa suoritettut tutkinnot ovat ammattikorkeakoulututkintoja tai ylempiä ammattikorkeakoulututkintoja. Ammattikorkeakoulujen tehtävänä on antaa työelämän vaatimuksiin perustuvaa korkeakouluopetusta ammatillisiin asiantuntijatehtäviin. (Ammattikorkeakoululaki 2003.)

Opintojen keskeyttäminen voi tarkoittaa opintojen väliaikaista keskeyttämistä tai niistä luopumista pysyvästi. Opinnot voivat keskeytyä tilapäisesti esimerkiksi äitiysloman, sairausloman tai asevelvollisuuden tähden. Korkeakouluopiskelijoilla on lakisääteinen oikeus ilmoittautua poissaolevaksi edellä mainittujen tai muiden syiden tähden opintojen aikana yhteensä kahdeksi vuodeksi. Näin ollen opintojen tilapäinen keskeyttäminen ei kuulu opintojen varsinaiseen keskeyttämiseen. (Vuorinen 2001, 20; Eräiden koulutus-tilastojen kehittämistyöryhmä 2001, 2–3.) Tässä opinnäytetyössä opintojen keskeyttämisellä tarkoitetaan opintojen pysyvää keskeyttämistä yhdessä koulutusohjelmassa.

2.2 Opintojen keskeyttämisen vaikutukset

Opintojen keskeyttäminen on negatiivinen ilmiö ammattikorkeakoululle, sillä ammattikorkeakoulujen valtiolta saama rahoitus riippuu osittain suoritettujen tutkintojen määrästä (Laki opetus ja kulttuuritoimen rahoituksesta 2009). Ammattikorkeakoulu sijoittaa opiskelijoihinsa siinä toivossa, että nämä joskus valmistuvat. Mikäli opinnot keskeytyvät, opiskelijaan sijoitetut resurssit ovat menneet hukkaan. (Vuorinen 2001, 19; Friman 2001, 35.) Lukuvuotena 2008–2009 ammattikorkeakouluopiskelijoista opinnot keskeytti 8,6 % opiskelijoista (Tilastokeskus 2011a).

Opetusministeriön asettaman työryhmän mukaan on tärkeää, että opintonsa keskeyttäneet pysyvät koulutusjärjestelmän piirissä tai menevät työhön. Koulutusjärjestelmän ulkopuolelle jääminen voi olla haitallista esimerkiksi työllistymisen ja syrjäytymisen kannalta. Opiskelijan näkökulmasta opintojen keskeyttäminen ei kuitenkaan aina ole

ongelmallista: opiskelija voi löytää itselle paremmin sopivan alan, päästä ensisijaisesti hakemansa opiskelupaikkaan tai saada töitä. (Penttilä 2008, 70; Eräiden koulutustilastojen kehittämistyöryhmä 2001, 2–3.)

2.3 Korkeakouluopintojen keskeyttämistä selittäviä malleja

2.3.1 Parjasen työntö- ja vetomalli

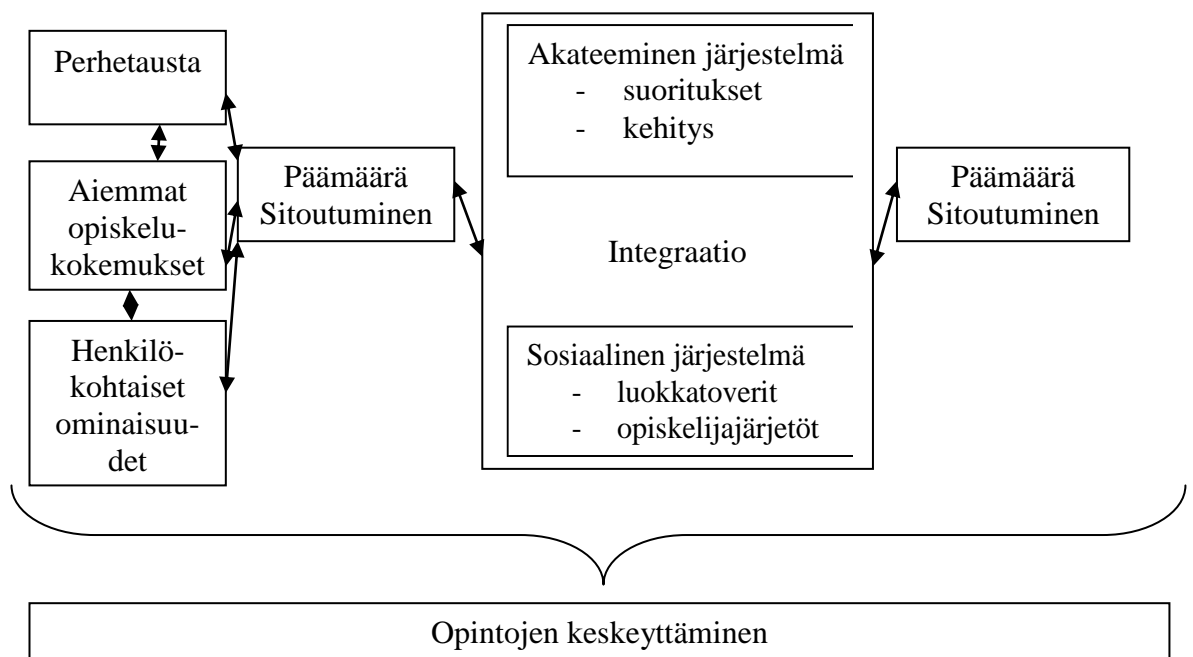
Parjanen on kehittänyt korkeakouluopintojen keskeyttämistä kuvaavan työntö- ja vetomallin (*pull- push theory*). Mallissa työntävät tekijät nähdään korkeakouluympäristössä tai sen ulkopuolella olevina negatiivisina olosuhteina ja ominaisuuksina, jotka työntävät (push) opiskelijaa pois opintojen piiristä. Vetävät (pull) tekijät nimensä mukaisesti vetävät opiskelijaa korkeakouluympäristöstä muualle. Vetävät tekijät ovat yleensä opiskelijan kannalta positiivisia. Parjasen mukaan opinnoista työntävät tekijät liittyvät yleensä korkeakouluympäristöön ja vetävät tekijät sen ulkopuolelle. (Parjanen 1978a, 20–21 & Parjanen 1978b, 5.)

Sekä korkeakoulussa että yhteiskunnassa on opinnoista pois työntäviä tekijöitä. Esimerkiksi huoli valmistumisen jälkeisestä työttömyydestä tai epävarmuus alavalinnasta voi johtaa korkeakouluopintojen keskeyttämiseen. Toisaalta korkeakouluympäristössä ja yhteiskunnassa voi myös molemmissa olla tekijöitä, jotka vetävät opiskelijaa opinnoista pois. Tällaisia ovat esimerkiksi jatkuva harjoittelu, jonka kautta voi saada työpaikan ja opinnot saattavat jäädä. (Parjanen 1978a, 21–22.)

Vaikka Parjanen on kehittänyt keskeyttämistä kuvaavan mallin 1970-luvulla, on siihen viitattu myös 2000-luvulla julkaistuissa tutkimuksissa esimerkiksi Kaliman 2004 ja 2011 julkaistuissa tutkimuksissa ammattikorkeakouluopintojen pitkittymisestä ja keskeyttämisestä. Nieminen ja Ahola (2003) käyttivät tutkimuksessaan Parjasen työntö- veto -mallia kuvaamaan ammattikorkeakouluun hakeutumista. Hovdhaugen ja Aamodt (2009, 184) kuvasivat tutkimuksessaan työntö- ja vetotekijöitä tutkiessaan yliopisto-opintojen keskeyttämistä Norjassa.

2.3.2 Tinton malli

Tinton ja Cullenin mukaan opintojen keskeyttämispäätöksen tekeminen on prosessi, johon vaikuttavat monet erilaiset asiat: Opiskelijan tausta, kuten perhe, aikaisemmat opiskelukokemukset sekä yksilölliset ominaisuudet, vaikuttaa keskeyttämispäätöksen taustalla. Opiskelijan siirtyessä korkeakouluun hän sitoutuu opiskeluun ja asettaa itselleen päämäärän, joka voi olla esimerkiksi tutkinnon suorittaminen, osaamisen syventäminen tai työelämässä tarvittavien taitojen hankkiminen. Opintojen alussa opiskelijan tulisi integroitua mahdollisimman hyvin korkeakoulun akateemiseen ja sosiaaliseen järjestelmään. Opintoihin sitoutumisen taso ja niiden päämäärä voi muuttua, jos integraatio ei onnistu toivotusti. Muutos voi johtaa siihen, että opiskelija keskeyttää opintonsa arvioidessaan päämääränsä ja sitoumuksensa uudestaan. (Tinto & Cullen 1973, 41–42.) Keskeyttämisprosessi Tinton ja Cullenin mukaan on esitetty kuviossa 1.

KUVIO 1. Teoreettinen malli opintojen keskeyttämisestä (Tinto & Cullen 1973, 41–42).

Kuten edellä mainittiin, opiskelijan sitoutuminen korkeakouluopiskeluun olisi tärkeää. Myös opiskelun ulkopuoliset sitoumukset vaikuttavat opintojen keskeyttämispäätökseen. Jos sitoutuminen opiskeluun on heikkoa, opiskelun ulkopuoliset sitoumukset vaikuttavat opiskelijan päätöksiin korkeakoulua enemmän. Jos taas sitoutuminen opiskeluun on onnistunut, saattavat vahvat opiskelun ulkopuoliset sitoumukset siitä huolimatta johtaa opintojen keskeyttämiseen, esimerkiksi naisilla perheen perustaminen. (Tinto 1975, 95, Kaliman 2011, 39 mukaan; Tinto 1987, 105, 114, Kaliman 2011, 39 mukaan.)

Toisaalta opiskelun ulkopuoliset sitoumukset ja tapahtumat, kuten positiiviset perhetapahtumat, läheisten tuki, työn saaminen ja tulevaisuuden odotukset, voivat myös lisätä opintoihin sitoutumista. (Korhonen & Hietava 2011, 25–26.)

2.4 Korkeakouluopintojen keskeyttämisen syyt

Korkeakouluopintojen keskeyttämistä on tutkittu paljon. Tutkimusten havaintojen mukaan opintoja keskeytetään muun muassa huonon taloudellisen tilanteen, työssä käymisen, opintojen vaikeuden ja alavalinnan epäonnistumisen takia. (Hovdhaugen & Aamodt 2009, 182–185; Kalima 2004, 141–142, 151; Kalima 2011, 123, 203; Lerkkanen 2002, 129; Penttilä 2008, 49; Suutari 2005, 65.)

Hakuvaiheessa opiskeltavasta alasta ja opinnoista saadut tiedot eivät ammattikorkeakouluopintonsa keskeyttäneiden mukaan vastaa todellisuutta. Jos hakijalla on väärä kuva opintojen vaativuudesta sekä opiskeltavasta alasta, hän helposti pettyy opiskeluun. Opiskelija ei välttämättä olisi hakenut alalle ollenkaan opiskelemaan, mikäli ennakkotiedot olisivat vastanneet todellisuutta. Esimerkiksi koulutusmarkkinointi vaikuttaa mielikuviin ammattikorkeakoulusta ja on joskus harhaanjohtavaa. (Kalima 2004, 141–142, 151; Kalima 2011, 123; Suutari 2005, 65).

Kaliman (2011, 203) mukaan opiskelijoiden huono taloudellinen tilanne on merkittävä syy opintojen keskeyttämiselle. Suomalaiset päätoimiset opiskelijat ovat oikeutettuja opintotukeen. Opintotuki koostuu opintorahasta, asumislisästä sekä opintolainasta. Korkeakouluopintoihin saatava opintoraha on suuruudeltaan 298 euroa kuukaudessa. Asumislisä on 80 % asunnon kuukausivuokrasta, kuitenkin maksimissaan 201,6 euroa. Tutkimusten mukaan opintotuki on riittämätön turvaamaan opiskelijan toimeentulo (Kalima 2011, 203; Viuhko 2006, 50). Opintolainan valtiontakaus on tukikuukautta kohden 300 euroa. Opintotukea voi saada korkeakouluopiskelua varten enintään 70 tukikuukautta. (Opintotukilaki 1994.) Vuonna 2006 julkaistun tutkimuksen mukaan 37 % korkeakouluopiskelijoista ilmoitti nostaneensa opintolainaa korkeakouluopintojensa aikana (Viuhko 2006, 50).

Huono taloudellinen tilanne pakottaa opiskelijat työssä käymiseen opintojen ohella. Ammattikorkeakouluopinnot keskeyttäneiden mielestä ammattikorkeakouluopetus

suunnitellaan siten, että siihen osallistutaan kokopäiväisesti, mikä vaikeuttaa työn ja opintojen yhteensovittamista entisestään. Työssäkäynti hankaloittaa täysipainoista opiskelua ja aiheuttaa ajan puutetta, jolloin kaikkien tutkintoon kuuluvien opintojen suorittaminen ei onnistu ajallaan joustamattomien opetusjärjestelyjen vuoksi. Suoritusten saaminen jälkikäteenkin on vaikeaa päällekkäisten aikataulujen ja koulumaisten opetusjärjestelyjen tähden, sillä opiskelijoiden on opintojensa ohessa edelleen tehtävä ansiotyötä. (Hovdhaugen & Aamodt 2009, 182–185; Kalima 2011, 199.) Suomalaisista sosiaali- terveys- ja liikunta-alan ammattikorkeakouluopiskelijoista noin 60 % kävi töissä opintojensa ohella vuosina 2007–2009 (Tilastokeskus 2011b). Opintojen keskeyttämisen ja keskeyttämisen harkinnan tärkein syy on työelämään siirtyminen kesken opintojen. (Hovdhaugen & Aamodt 2009, 184; Kalima 2004, 150, 199; Lerkkanen 2002, 129; Penttilä 2008,49.)

Työ voidaan nähdä Parjasen mallin mukaisesti sekä vetävänä, että työntävänä tekijänä liittyen opintojen keskeyttämiseen. Toisaalta työnteko houkuttaa, jolloin se vetää pois opinnoista. Toisaalta opiskelijan huono taloudellinen tilanne työntää opiskelijaa pois opinnoista ansiotyöhön, minkä tekeminen estää täysipainoisen opiskelun ja opintosuoritus voi kärsiä niin paljon, että opinnot keskeytyvät. (Parjanen 1987a, 21.) Sosiaali- ja terveysalalla opintojen loppuun vieminen koetaan kuitenkin tärkeämmäksi kuin muilla aloilla, sillä alalle työllistyminen vaatii muodollisen pätevyyden eli alan tutkinnon (Kalima 2011, 135).

Opintojen kokeminen liian vaikeaksi on tutkimuksissa havaittu merkittäväksi syyksi keskeyttää opinnot. Kaliman tutkimuksen mukaan ammattikorkeakouluopinnot koetaan liian vaativiksi, sillä opiskelijoiden lähtötaso on alhainen johtuen liian helposta opiskelupaikan saamisesta. (Hovdhaugen & Aamodt 2009, 182–185; Kalima 2004, 151). Sosiaali- ja terveysalan opiskelijat kokevat erityisesti matemaattiset aineet vaikeiksi. Jotkut opintojaksot ovat myös ajallisesti väärässä paikassa, jotta ne tukisivat opiskelua tarkoituksenmukaisesti. Opintonsa keskeyttäneiden mielestä opinnot ovat myös liian teoreettisia työelämän kannalta. Opintonsa keskeyttäneiden mielestä eri opintojaksoista saatavat opintopistemäärät eivät ole yhteismitallisia. (Kalima 2011 136, 138)

Kaliman (2011, 135–137) mukaan sekavat opetusjärjestelyt johtavat opintojen keskeyttämiseen ammattikorkeakoulussa. Ammattikorkeakouluopintonsa keskeyttäneiden mukaan opetuksen joustamattomuus ja niin kutsuttu läsnäolopakko turhauttavat opiskelijoi-

ta, läsnäolopakko vaikeuttaa myös työn ja opiskelun yhteensovittamista. Etenkin sosiaali- ja terveysalalla lähihoitajatutkinnon suorittaneet kokevat, ettei heidän aikaisempaa osaamistaan huomioida opetuksessa riittävästi (Kalima 2011 145–147, 198.)

Opintonsa keskeyttävät opiskelijat eivät Kaliman mukaan ota opiskeluaikanaan riittävästi vastuuta opiskelustaan. Vastuunottaminen opinnoista koetaan vaikeaksi, sillä ammattikorkeakoulussa opintopolku on tarkkaan suunniteltu etukäteen ja yksilöllisten valintojen tekeminen on vaikeaa. Opiskelijat eivät myöskään tiedä keneen ottaa yhteyttä erilaisissa ongelmissaan. Opettajat ovat myös huonosti tavoitettavissa, jolloin ohjausta ei välttämättä saa ajallaan. (Kalima 2011, 144–145, 180.)

3 OPINTOPAIKAN HAKU JA RÖNTGENHOITAJAKOULUTUS TAMKISSA

3.1 Opiskelijaksi hakeutuminen ja opiskelijavalinta

Ammattikorkeakouluun hakevat yleensä nuoret (18–21-vuotiaat) ylioppilaat (Nieminen & Ahola 2003, 19–20). Röntgenhoitajakoulutuksen vuonna 2011 aloittaneille opiskelijoille tehdyn kyselyn mukaan opiskelijoista 41 %:lla on ylioppilastutkinto, 44 %:lla ammatillinen tutkinto ja lopuilla 15 %:lla on jokin muu tutkinto (Tampereen ammattikorkeakoulun kehittämisyksikkö 2011, 2). Tutkimusten mukaan suuri osa ammattikorkeakoulun hakijoista on aiemmin hakenut johonkin koulutukseen tai heillä on koulutuspaikka. Noin neljännes opiskelupaikan ammattikorkeakoulusta saaneista pyrkii ensisijaisesti yliopistoon. (Nieminen & Ahola 2003, 32–34; Vuorinen & Valkonen 2005, 57–59.) Vuonna 2010 röntgenhoitajakoulutukseen Tampereen ammattikorkeakouluun haki 627 henkilöä. Vuonna 2012 aloituspaikkoja röntgenhoitajakoulutukseen Tampereen ammattikorkeakoulussa on 30. (Tampereen ammattikorkeakoulu 2010b; Tampereen ammattikorkeakoulu 2011d.)

Opiskelijavalinta ammattikorkeakouluihin järjestetään yhteishaualla. TAMKiin röntgenhoitajakoulutukseen valittavan opiskelijan tulee olla suorittanut lukion oppimäärä, ylioppilastutkinto, ammatillinen perustutkinto tai ulkomainen korkeakouluopintoihin kelpoisuuden antava koulutus. TAMKissa röntgenhoitajakoulutuksen opiskelijavalintaan vaikuttavat, hakutoiveen järjestys, koulumenestys, valintakoe sekä työkokemus. Kaikkia hakijoita ei kutsuta valintakokeeseen, osa karsitaan esivalinnalla eli todistusten perusteella. (Tampereen ammattikorkeakoulu 2011c, 70–74.)

Valintakokeessa painotetaan alalle soveltuvuutta arvioimalla motivaatiota, sosiaalisia valmiuksia sekä oppimis- ja työskentelyvalmiuksia. Sosiaali- ja terveys alan opiskelu ja työskentely edellyttävät hyvää henkistä tasapainoa, ala ei sovellu huumeiden tai päihteiden ongelmakäyttäjille ja jotkut sairaudet saattavat muuttua terveydelliseksi ongelmaksi opiskelun tai työelämän aikana tai rajoittaa työhön sijoittumista. (Tampereen ammattikorkeakoulu 2012.) Röntgenhoitajakoulutuksen valintakokeessa arvioidaan opintopaikan hakijan soveltuvuutta ja valmiuksia työskennellä röntgenhoitajana. Röntgenhoitajalta vaaditaan asiakaspalveluosaamista sekä kykyä nopeaan, eettisesti ja taloudellisesti kestävään päätöksentekoon. Lisäksi käytettävä teknologia edellyttää röntgenhoitajalta

matemaattista, lääketieteellistä ja lääketieteellisen tekniikan ja tietotekniikan soveltavaa osaamista sekä potilaan hoidon osaamista. (Tampereen ammattikorkeakoulu 2011e.)

Markkulan (2006, 22) mukaan opiskelijoiden tärkeimmät syyt hakeutua sosiaali- terveys- ja liikunta-alan koulutusohjelmiin ovat kiinnostava ala ja hyvät työllistymismahdollisuudet. Vuonna 2011 TAMKissa röntgenhoitajakoulutuksen aloittaneet aloittivat opintonsa koska koulutusohjelma ja sen opintosisällöt vaikuttivat kiinnostavalta ja koska he halusivat saada nimenomaan ammattikorkeakoulututkinnon (Tampereen ammattikorkeakoulun kehittämisyksikkö 2011, 7).

Vuorisen ja Valkosen (2005, 35) mukaan ammattikorkeakouluun hakiessaan nuoret saavat eniten tietoa koulutuksesta valintaoppaista ja esitteistä ja jonkin verran netistä, opinto-ohjaajalta ja kavereilta. Vuonna 2011 TAMKissa aloittaneista röntgenhoitajaopiskelijoista suurin osa sai tietoa koulutuksesta TAMKin www-sivuilta sekä valtakunnallisesta hakuoppaasta (Tampereen ammattikorkeakoulun kehittämisyksikkö 2011, 3–4). Opintopaikan hakijat ovat tyytyväisiä koulutuksesta saamaansa tietoon. Kuitenkin opintojen aloittamisen jälkeen opiskelijat kokevat, että hakuvaiheessa saadut tiedot esimerkiksi opintojen sisällöstä, opintojen työmäärästä sekä opiskelumenetelmistä olivat puutteellisia ja harhaanjohtavia. (Kalima 2011, 141–142 Suutari 2005, 65; Vuorinen & Valkonen 2005, 35, 40.)

3.2 Röntgenhoitajakoulutuksen rakenne TAMKissa

Opiskelijalla on oikeus suorittaa ammattikorkeakoulututkintoon tai ylempään ammattikorkeakoulututkintoon johtavat opinnot kyseisen koulutusohjelman ja sen opetussuunnitelmien sekä ammattikorkeakoulun tutkintosäännössä määrättyjen perusteiden mukaisesti (Ammattikorkeakoululaki 2003). Röntgenhoitajaksi opiskellaan radiografian ja sädehoidon koulutusohjelmassa. Röntgenhoitajakoulutuksen laajuus on 210 opintopistettä (op) ja tavoitteellinen suoritus aika 3,5 vuotta. Valmistuneen tutkintonimike on röntgenhoitaja (AMK) Keskimäärin röntgenhoitajakoulutuksen suorittamiseen kuluu 3,8 vuotta. Röntgenhoitajakoulutuksen opinnot koostuvat perusopinnoista 10 op, ammat- tiopinnoista 180 op, josta harjoittelua 75 op, vapaasti valittavista opinnoista 5op sekä opinnäytetyöstä 15 op. (Tampereen ammattikorkeakoulu 2011a; Tampereen ammattikorkeakoulu 2011b; Valtioneuvoston asetus ammattikorkeakouluista 2003.)

TAMKissa röntgenhoitajakoulutuksen arvoperusta on ihmisarvon ja yksilön kunnioittaminen, luottamuksellisuus, vastuullisuus ja korkeatasoinen ammatillinen toiminta - turvallinen säteilyn lääketieteellinen käyttö kuvantamistutkimuksissa ja sädehoidossa (Tampereen ammattikorkeakoulu 2011b). Röntgenhoitajakoulutuksen ydinalueita ovat erilaiset kuvantamistutkimukset (röntgen-, isotooppi-, ultraääni- ja magneettitutkimukset), niihin liittyvät toimenpiteet, sädehoito sekä potilaan hoito ja ohjaus. Myös säteilyltä suojautuminen on koulutuksessa tärkeää sillä röntgenhoitajan tulee osata optimoida potilaan säteilyannos. (Tampereen ammattikorkeakoulu 2011b.)

Opiskelu on kurssimuotoista ja suoritukset saadaan opintojaksoista. Röntgenhoitajakoulutukseen kuuluvat opintojaksot on esitetty taulukossa 1. Opintojaksot koostuvat pienemmistä 1–6 opintopisteen laajuisista opintojakson osista, ammattitaitoa edistävien harjoittelujen laajuudet ovat kuitenkin 6-7,5 opintopistettä. Opintojaksojen opetusmenetelmiä ovat luennot, ryhmätyöskentely, harjoitukset, tietokoneavusteinen opetus, itsenäinen työskentely, työelämälähtöisiin projekteihin osallistuminen sekä ammattitaitoa edistävä harjoittelu. Opiskelun lähtökohtina ovat taitojen kehittäminen itseohjautuvaan työskentelyyn, informaatiojärjestelmien sekä tiedonhaun hallintaan. (Tampereen ammattikorkeakoulu 2011b.)

TAULUKKO 1. Röntgenhoitajakoulutuksen opintojaksot, niiden laajuudet ja ammattitaitoa edistävän harjoittelun osuus (Tampereen ammattikorkeakoulu 2011b, muokattu).

	Opintojakso	op	harj. op
Perusopinnot 10 op	Viestintätaidot	5	
	Oppiminen ja asiantuntijuuteen kasvu	5	
Ammattiopinnot 180 op	Ensimmäinen vieras kieli, englanti	3	
	Ruotsi	3	
	Radiografian ja sädehoidon asiantuntijuus ja toimintaympäristö	10	
	Potilaanhoito ja kliiniset toimenpiteet	23	6
	Kuvantamistutkimukset ja lääketieteellisen säteilyn turvallinen käyttö I	28	6
	Kuvantamistutkimukset ja lääketieteellisen säteilyn turvallinen käyttö II	26	12
	Kuvantamistutkimukset ja lääketieteellisen säteilyn turvallinen käyttö III	20	15
	Kuvantamistutkimukset ja lääketieteellisen säteilyn turvallinen käyttö IV	14	7,5
	Sädehoito ja lääketieteellisen säteilyn turvallinen käyttö	22	7,5
	Radiografia ja sädehoitotyön kehittäminen sekä lääketieteellisen säteilyn turvallinen käyttö	31	15
Vapaasti valittavat opinnot 5 op		5	
Opinnäytetyö 15 op		15	

Ensimmäisen opintovuoden oppimistavoitteina röntgenhoitajakoulutuksessa ovat ammattikorkeakoulun oppimis- ja toimintaympäristössä toimiminen, koulutusohjelman ja tulevan ammattinsa tunteminen, potilaan hoito ja ensiapu sekä työskentely natiiviröntgentutkimuksissa. Toisen opintovuoden oppimistavoitteita ovat lainsäädännön tunteminen, isotooppitutkimukset, laitetekniikka, osaamisen syventäminen kuvantamistutki-

muksissa asiakaslähtöiseen potilaan lähestymiseen ja itsenäinen kuvantamistutkimusten suorittaminen. (Tampereen ammattikorkeakoulu 2011b.)

Kolmannen opintovuoden tavoitteet röntgenhoitajakoulutuksessa ovat suomalaisen terveydenhuoltojärjestelmän rakenteen hahmottaminen, potilaan oikeuksien ja säteilynkäytön lainsäädäntö, röntgentutkimuksen säteilyannoksen optimointi, sädehoidon toteutus sekä laadunhallinta röntgenhoitajan työssä. Opiskelija on kolmannen opintovuoden jälkeen selvillä laadunhallintaan liittyvistä asioista röntgenhoitajan työssä. Opinnäytetyöprosessi alkaa kolmantena opintovuotena ja osa opinnoista on mahdollista suorittaa kansainvälisessä vaihdossa. (Tampereen ammattikorkeakoulu 2011b.)

Röntgenhoitajakoulutuksen neljännen opintovuoden oppimistavoitteena on syventää ammatillista osaamista radiografiatieteen tietoperustasta käyttäen alan kansallista sekä kansainvälistä tutkimustietoa. Opintojen tavoitteena on valmistaa opiskelija säteilynkäytön ja siltä suojautumisen asiantuntijaksi. Koulutuksen päättyessä valmistuvalla röntgenhoitajalla on valmiudet vastata itsenäisesti ja työryhmän jäsenenä lähetteen mukaisista potilaalle tehtävistä lääketieteellisistä kuvantamistutkimuksista, niihin liittyvistä toimenpiteistä sekä sädehoidoista. (Tampereen ammattikorkeakoulu 2011b.)

3.3 Röntgenhoitajakoulutuksen keskeyttäminen TAMKissa

AMKOTA-tietokannan mukaan vuosina 2004–2008 röntgenhoitajakoulutuksen Pirkanmaan ammattikorkeakoulussa on keskeyttänyt vuosittain keskimäärin 6,8 opiskelijaa. Kyseisinä vuosina opiskelupaikkoja jaettiin n. 24/vuosi. AMKOTA-tietokannan mukaan yleisin syy röntgenhoitajakoulutuksen keskeyttämiselle oli opinto-oikeuden päättyminen tai muu syy. (Opetusministeriö 2006.)

Opinto-oikeus voi päättyä monesta syystä. Opiskelija, joka ei ole ilmoittautunut läsnä tai poissaolevaksi ammattikorkeakoulussaan, menettää opiskeluoikeutensa. Ilmoittautuminen on tehtävä vuosittain. Opiskelija voi tekemänsä poissaoloilmoituksen perusteella olla poissa yhteensä kahden lukuvuoden ajan. Opinto-oikeus päättyy myös, jos opiskelija ei ole suorittanut opintojaan riittävän nopeasti. Opiskelijan on suoritettava opintonsa loppuun viimeistään yhtä vuotta niiden laajuutta pitemmässä ajassa. Opiskelija voi hakea ammattikorkeakoululta vielä toisen vuoden harkinnanvaraista lisäaikaa opintojen

loppuun suorittamiseen. Mahdollista poissaoloaika ei lasketa opintojen enimmäisai-
kaan. (Ammattikorkeakoululaki 2003.) Opinto-oikeuden päätyminen tai muu syy ei
kerro opintojen keskeyttämisen todellista syytä.

4 OPINNÄYTETYÖN TAVOITE, TARKOITUS JA TEHTÄVÄT

Opinnäytetyön tavoitteena on tuottaa TAMKille tietoa röntgenhoitajakoulutuksen opintojen keskeyttämisestä.

Opinnäytetyön tarkoitus on kuvata röntgenhoitajakoulutuksen opintojen keskeyttämisen syitä TAMKissa.

Opinnäytetyön tehtävä on vastata kysymyksiin: Mitkä työntävät tekijät johtivat röntgenhoitajakoulutuksen opintojen keskeyttämiseen? Mitkä muualle vetävät tekijät johtivat röntgenhoitajakoulutuksen opintojen keskeyttämiseen?

5 OPINNÄYTETYÖN MENETELMÄLLISET LÄHTÖKOHDAT

5.1 Tutkimusmenetelmä

Laadullisen tutkimuksen tarkoituksena on kuvata ihmisten todellisia kokemuksia sekä heidän merkityksellisiksi kokemiaan tapahtumaketjuja. Laadullisessa tutkimuksessa tarkastellaan niin kutsuttua merkitysten maailmaa yksilön kokemusten tai yhteisön käsitysten kautta. Laadullisen tutkimuksen tavoitteena on mallien, ohjeiden toimintaperiaatteiden tai kuvauksien luominen tutkittavasta asiasta. (Vilka 2005, 97–99.) Tämän opinnäytetyön menetelmäksi valittiin laadullinen tutkimus, koska haluttiin saada tietoa siitä, miksi röntgenhoitajakoulutuksen opinnot keskeytetään. Tässä opinnäytetyössä haluttiin kuvata röntgenhoitajakoulutuksen keskeyttäneiden henkilöiden kokemuksia siitä, mitkä tekijät johtivat koulutuksen keskeyttämiseen.

Teemahaastattelu on käytetyimpiä aineiston keruumenetelmiä laadullisessa tutkimuksessa. Teemahaastattelussa haastattelua ohjaavat etukäteen valitut tutkimuksen teoriaan pohjautuvat teemat eli aiheet. (Tuomi & Sarajärvi 2009, 73; Vilka 2007, 101–102.) Haastattelu on joustava aineistonkeruumenetelmä: haastattelijalla on mahdollisuus toistaa kysymys, oikaista väärinkäsityksiä, selventää ilmausta, esittää lisäkysymyksiä ja käydä keskustelua haastateltavan kanssa jne. (Eskola & Suoranta 2001, 86–87; Tuomi & Sarajärvi 2009, 73; Vilka 2007, 100–102; Hirsjärvi & Hurme 2001, 34, 43–46.) Laadullisessa tutkimuksessa haastateltavien määrä on pieni. Tällöin puhutaan harkinanvaraisesta näytteestä. Tilastollisten yleistyksien sijaan teemahaastattelun avulla voidaan ymmärtää tutkittava ilmiö syvällisesti. (Hirsjärvi & Hurme 2010, 58–59.)

Tutkimuksen viitekehyksen eli tutkimuksen teorian merkitys laadullisessa tutkimuksessa on suuri. Tutkimuksen teoria sisältää tutkimuksen keskeiset käsitteet ja niiden väliset suhteet. Tutkimuksen teoria ohjaa tutkimusta ja perustelee tutkimuksen tarpeen. Koko tutkimusprosessi on suunniteltava huolellisesti aina haastattelua ohjaavista teemoista haastattelutilanteisiin ja analyysiin saakka. (Hirsjärvi & Hurme 2010, 65–66; Tuomi & Sarajärvi 2009, 18–19.) Tämän opinnäytetyön haastatteluja ohjaavat teemat muodostettiin teorian pohjalta. Haastattelua ohjaavat teemat olivat röntgenhoitajakoulutuksen opintojen keskeyttämiseen johtaneet työntävät tekijät sekä röntgenhoitajakoulutuksen opintojen keskeyttämiseen johtaneet muualle vetävät tekijät Parjasen (1978) mal-

lin mukaisesti. Opinnäytetyössä käytetyt yläluokat saatiin muista korkeakouluopintojen keskeyttämistä käsitelleistä tutkimuksista.

5.2 Haastateltavien valinta ja aineiston keruu

Aloittelevalle tutkijalle yksilöhaastattelu on helpoin tapa suorittaa haastattelu. Ryhmähaastattelussa aikataulujen sopiminen on haastavampaa kuin yksilöhaastatteluissa ja se, että ihmiset käyttäytyvät ryhmässä eritavoin kuin kahden kesken. Lisäksi joku haastateltavista voi ryhmähaastattelutilanteessa alkaa dominoida tilannetta. (Hirsjärvi & Hurme 2010, 61–63; Eskola & Suoranta 2001, 98–99.) Näistä syistä tämän opinnäytetyön aineistonkeruutavaksi valittiin yksilöhaastattelut.

Haastateltavien valinnassa on tärkeää, että haastateltavat ymmärtävät haastattelujen aiheen ja heillä on siitä omakohtaista kokemusta. Haastateltaviin on hyvä ottaa yhteyttä etukäteen ja kertoa haastattelun tarkoituksesta, kysyä suostumus haastatteluun sekä sopia haastattelu-aika ja -paikka. On hyvä antaa haastateltavan valita haastattelu-aika- ja paikka, jotta ne sopisivat haastateltavalle mahdollisimman hyvin. (Hirsjärvi & Hurme 2010, 59–60, 86–87).

Tässä opinnäytetyössä haluttiin saada tietoa röntgenhoitajakoulutuksen opintojen keskeyttämisestä TAMKissa, joten haastateltaviksi valittiin kyseiset opinnot keskeyttäneitä henkilöitä. Opinnäytetyöntekijä hankki opintonsa keskeyttäneiden yhteystietoja ja pyysi tammikuussa 2011 kuutta röntgenhoitajakoulutuksen PIRAMK:ssa tai TAMKissa vuosina 2009–2010 keskeyttänyttä henkilöä osallistumaan haastatteluun. Neljä henkilöä vastasi pyyntöön ja suostui haastatteluun. Yhteyttä haastateltavien kanssa pidettiin sähköpostin tai Facebook-palvelun avulla. Haastateltavat saivat valita heille parhaiten sopivan haastatteluajan ja -paikan. Haastateltavat olivat opiskelleet PIRAMK:ssa tai TAMKissa röntgenhoitajaksi vähintään yhden lukukauden.

On suositeltavaa että tiedonantajat saavat tutustua kysymyksiin, teemoihin tai haastattelun aiheeseen etukäteen (Vilka 2007, 100–102; Hirsjärvi & Hurme 2001, 34, 43–46). Haastateltavat saivat opinnäytetyösuunnitelman sekä haastattelun teemat nähtäviksi etukäteen, jotta voisivat tutustua haastattelussa käytäviin asioihin. Teemarako oli haas-

tateltavien käytettävissä myös haastattelutilanteessa. Haastattelussa käytetty teemarunko on liitteenä 1.

Haastattelut on hyvä tallentaa, jotta haastattelutilanne sujuu nopeammin ja ilman katkoja. Tällöin tallentuvat myös sanattomat viestit kuten tauot, äänenpainot jne. Haastattelutilanteen tallentaminen nauhoittamalla tai kuvaamalla edellyttää haastatteluun osallistuvien henkilöiden luvan. (Hirsjärvi & Hurme 2010, 92; Vilka 103.) Haastattelut nauhoitettiin ja siihen pyydettiin jokaiselta haastateltavalta kirjallinen suostumus. Suostumuslomake on liitteenä 2. Haastateltavia pyydettiin varaamaan haastatteluun aikaa noin puoli tuntia. Haastattelut kestivät 14–24 minuuttia. Yhdeltä haastateltavalta kysyttiin haastattelun jälkeen tarkennusta puhelimitse.

5.3 Aineiston analyysi

Laadullisessa tutkimuksessa tutkija tekee aineistostaan tulkintoja. Tulkintojen avulla pyritään saamaan selville jotain sellaista, mikä tutkimuksen kohteessa on välittömän havainnoinnin ulkopuolella. Tulkintojen avulla tutkija pääsee tutkimuksen päämäärään, tavoitteeseen ja selvittää tutkimustehtävän. Tulkintoihin päästään systemaattisen aineiston analyysin avulla. (Hirsjärvi & Hurme 2010, 137; Vilka 2005, 97–98.)

Nauhoitettu aineisto puretaan, jotta sitä olisi helpompi analysoida. Yleensä aineiston purku tapahtuu litteroimalla eli muuttamalla aineisto sanalliseen muotoon. (Hirsjärvi & Hurme 2008, 138.) Opinnäytetyöntekijä litteroi haastattelut välittömästi haastattelujen jälkeen tammikuussa 2011. Kirjallista materiaalia muodostui yhteensä 35 A4 arkkiä kirjasinkoolla 12 ja rivivälillä 1,5.

Litteroidulle aineistolle tehdään sisällönanalyysi. Sisällön analyysissa aineisto käydään järjestelmällisesti läpi, sitä ryhmitellään teemoittain ja luokitellaan, jotta aineisto selkeytyisi ja luotettavien johtopäätösten teko on mahdollista. Teorialähtöinen sisällönanalyysi perustuu johonkin jo olemassa olevaan teoriaan tai malliin. Teorialähtöistä sisällönanalyysiä käytetään, kun testataan tunnettua tietoa uudessa kontekstissa. (Tuomi & Sarajärvi 2009, 95–97, 103, 108; Vilka 2007, 115–116.) Opinnäytetyöntekijä teki aineistolle teorialähtöisen sisällön analyysin joulukuussa 2011. Aineisto ryhmi-

teltiin eri luokkiin viitekehysten pohjalta. Yläluokat nousivat teoriasta. Taulukossassa 2 on esimerkki analyysin teosta tässä opinnäytetyössä.

TAULUKKO 2 Esimerkki sisällön analyysistä opinnäytetyössä.

Pääluokka: Opinnoista työntävät tekijät		
Yläluokka: Vaikea opiskelu		
Alkuperäinen ilmaus	Pelkistetty ilmaus	Alaluokka
<p>siis kyl se aika vaikeeta kyl sit sinällä oli että sillai et kuitenki oli ku ne oli niiku tietyst ne oli kaikille uusia asioita --kun ei ollu aikasempaa kosketuspintaa niiku mitenkää niihin asioihin...</p> <p>miul meni jotenki jo nyt niitten fysiikan ja nää kaikki ni tuota ihan tuntu et hirveesti niiku aikaa</p> <p>just se että et niinkun huomaa että kun oli aiemmassa koulussa puhuttu samasta asiasta ja tuolla puhuttiin samasta asiasta niin tuola mä en sit yhtäkkiä enää ymmärtäny ja osannu</p>	<p>tekniset opinnot ovat vaikeita</p>	<p>tekniikka</p>
<p>niinku et nää asiat liittyy nyt toisiinsa ni niitä voisi olla enemmän..</p>	<p>opintojaksot eivät nivoudu toisiinsa</p>	<p>opintojaksojen yhteensitomattomuus</p>
<p>siin oli kolme viikkoo ja oli ensimmäinen tentti anatomiast mis piti tietää nää luut ja kaikki niitten myhkyrät ja kuopat sun muut latinaks et nii tavallaan ehkä tollaseen kaipais kyllä aikaa vähän enemmän...</p> <p>tahti oli ehkä joissain asiois vähän kyllä turhan kova...</p>	<p>opiskelutahti on liian nopea</p>	<p>nopea opiskelurytmi</p>
<p>oma oppimistyyli on semmonen et käytännönläheinen ja semmonen tykkää et niinku se teoria kohtaa sen käytännön jotenki ni sit taas tuntu et niillä tunneilla se harvoin teki sitä</p> <p>mää mietin monta kertaa että missä me tullaan näitä ikinä tarvitsemaan minkä takia mun pitää tietää tää mitä mä röntgenhoitajana sillä tiedolla teen ja miten mä sitä hyödynnän mun ammattisani se sieltä mummielestä puuttui</p> <p>monessa kohtaa miettii että millonkohan tää ihmisen on itse viimeiksi tehny tätä asiaa jossain niinkun käytännössä</p>	<p>opiskelu on liian teoreettista</p>	<p>liian teoreettinen opiskelu</p>

Analyysin pohjalta syntyneistä tulkinnoista muodostetaan tutkimustulokset. Tuloksissa viitataan kerättyyn aineistoon. Laadullisessa tutkimuksessa aineisto voidaan esittää monessa muodossa: tekstinä, numeroina, kuvina ja kuvioina. Tekstiin voi esimerkiksi sisältyä otteita haastatteluista. Erilaisia kaavioita käyttäen esitetään merkityssuhteita. (Hirsjärvi & Hurme 2001, 169.)

6 TULOKSET

6.1 Röntgenhoitajakoulutuksen keskeyttämiseen johtaneet työntävät tekijät

6.1.1 Puutteelliset esitiedot

Haun tukena käytettyjen **tietolähteiden suppeat tiedot** opiskelusta ja ammatista johtivat siihen, ettei haastateltavilla ollut riittävästi tietoa röntgenhoitajaopiskelusta eikä röntgenhoitajan työstä. Haastateltavat olisivat toivoneet, että röntgenhoitajan työn teknisyttä ja hoitotyön osuutta olisi painotettu hakuoppaissa ja Internetissä enemmän. He olisivat toivoneet myös, että opintojen sisällöstä olisi saanut paremmin tietoa hakuvaiheessa.

...jotenki tämmöst etukäteistietoa ihmisille enempi. --Jos siel ois vaik sit jotenki prosentuaalisesti ollu, että nii ja nii monta prosenttia opiskelusta on. Jotenki laitettu ehkä kategoriat. Kylhä siel kerrottaa, et täytyy olla kolmiulotteista kykyä... Mut kuitenkin.

...oppilaitosten sivuilta ja Internetistä paljon luinkin kyllä röntgenhoitajan työstä ja se tuntu kauheen mielenkiintoselta. --Mut varmaan se niinku, mikä oli ehkä eniten, mitä en ymmärtäny etukäteen, se teknisyys, miten paljon se on kuitenkin siinä läsnä.

Haastateltavien mukaan heillä oli **vääristynyt käsitys röntgenhoitajan työstä**. Haastateltavien mielestä röntgenhoitajan työ oli liian teknistä ennakkokäsityksiin nähden. Toisaalta haastateltavilla ei myöskään ollut realistista käsitystä siitä, miten paljon röntgenhoitajan työhön kuluu hoitotyötä.

--Mää koin ton jotenki enemmän semmoseks, että mä oon sen laitteen kanssa enemmän ku sen ihmisen kanssa ja aina siinä mun ja sen ihmisen välissä on se laite jotenki et jotenki tuntu et se jää niin vähäiseks se ihmiskontakti.

--aattelin, ku mä hain, --että tää on niinku tämmönen siisti hoitotyö. Et ei se oo semmosta sairaanhoitajamaista. Et se on vaan niinku tyyliin otetaan vaan ne kuvat ja tälle. --et vähemmän sitä niinku hoitamista tavallaan.

Haastateltavien mukaan heillä oli **vääristynyt käsitys opintojen sisällöstä**. Osan mielestä opiskelussa oli ennakkokäsityksiin nähden liikaa tekniikkaa osan mielestä taas

liian vähän. Osan mielestä hoitotyötä opiskeltiin liikaa ja osasta hoitotyö ja potilaan kohtaaminen painottui opinnoissa liian vähän ennakkokäsitykseen nähden.

Et mie olin hieman ehkä yllättyne sitte kuitenkin --et kun se niinku --painottu sinne (tekniikkaan) niin paljon.

Se oikeestaan selkiyty ihan siellä ensimmäisellä tunnilla oikeestaan, et silloin ku mä kuulin --et siihen kuuluu tää vuodeosastoharjoittelu.

6.1.2 Epävarmuus alavalinnasta

Haastateltavat kokivat, että epävarmuus alavalinnasta, johti opintojen keskeyttämiseen. Haastateltavien mukaan **ammatinvalinnan vaikeus** vaikutti siihen, että alavalinta oli epävarma.

Kulutin monia päiviä. ku mä katoin netistä kaikki koulutusohjelmat, että mikä näistä niinku ees kiinnostais vähän. --mä vaan niinku kiinnitin huomiota, et täs (röntgenhoitajakoulutuksessa) on ees jotain semmosta pientä mistä mä voisin tykätä.

Haastateltavien mukaan **vaihtoehtoiset suunnitelmat** alavalinnan suhteen johtivat opintojen keskeyttämiseen. Haastateltavat kehittivät röntgenhoitajakoulutuksen aikana vaihtoehtoisia suunnitelmia sen varalle, ettei opiskelu röntgenhoitajaksi kiinnostakaan.

Alusta lähtien mie vähä epäilin et oliko iha oikee ratkaisu. Ja sitte kokoajan niinku kehitteelin sitä semmosta kakkossuunnitelmaa, sillee että mitähän sitä haluis isona tehdä, että jos tää (röntgenhoitajaopiskelu) nyt ei oikeesti lähekkää.

6.1.3 Huono taloudellinen tilanne

Haastattelujen perusteella huono taloudellinen tilanne oli merkittävä syy opintojen keskeyttämiseksi. Huonoon taloudelliseen tilanteeseen liittyivät liian pieni opintotuki, tulotason lasku sekä läheisiltä saatavan taloudellisen avun puute.

Haastateltavien mukaan **opintotuki ei riitä elämiseen**. Liian pieni opintotuki pakotti haastateltavat etsimään muita tulonlähteitä ja työskentelemään opintojen ohessa.

...ehkä se kaikkein kova pala, että, et oikeesti ei oo rahaa.

... ilman töitä ni ei tuu toimee opintotuella.

Tulotason aleneminen siirtyessä työssäkäyvistä opiskelijaksi oli haastateltavien mukaan yksi syy opintojen keskeyttämiselle. Haastateltavien mielestä oli vaikeaa sopeutua uuteen taloudelliseen tilanteeseen.

Kun työelämästä siirtyi niikun kokopäiväseks opiskelijaksi, ni se tulotaso oikeesti tippuu niikun niin hirveesti, et joteki niiku siihen palaamine tuntu.

Haastateltavien mukaan huonon taloudelliseen tilanteeseen vaikutti se, että opiskelija ei saanut **taloudellista tukea läheisiltä**. Esimerkiksi vanhempien taloudellinen tuki olisi voinut auttaa tutkinnon loppuun suorittamisessa, kun ei olisi tarvinnut tehdä töitä.

...vanhemmat kuitenkin niiku tukee sen, että saa sen tutkinnon suoritettuu. Ni miul ei enää oo sellasta, (et) mie oisin voinu mennä niikun vanhemmilt pyytää rahaa.

6.1.4 Työn ja opiskelun yhteensovittamisen vaikeus

Haastateltavien mielestä työn ja opiskelun yhteensovittamisen vaikeus johti röntgenhoitajaopintokoulutuksen keskeyttämiseen. Huonon taloudellisen tilanteen tähden opintojen ohessa piti tehdä töitä, mistä aiheutui poissaoloja. **Poissaolot** luennoilta vaikeuttivat opintojen suorittamista.

Olin siis yöt töissä ja sit ei aamulla jaksanu aina mennä kouluu. --Sitte alko tulla sitä poissaoloo, sitte kyl kauheesti.

Lähes kaikki haastateltavat kokivat, että **läsnäolopakko** vaikeutti opiskelun ja työn yhteensovittamista, sillä useimpien kurssisuoritusten saaminen vaati täyden tai lähes täyden osallistumisen järjestetyille luennoille. Haastateltavien mukaan täydellisen läsnäolon vaatiminen ei kaikilla opintojaksoilla ollut oppimisen kannalta perusteltua, sillä opintojaksojen tavoitteet olisi voinut täyttää vaihtoehtoisilla opiskelumenetelmillä.

...sadan prosentti läsnäolopakko... ..jotenki kokoajan peloteltiin sillä, että, et jos et nyt pääse sinne, ni sulla opinnot viivästyy tyyliin vuodella.

Ne läsnäolopakot. Okei ne ymmärtää niissä käytännön hommissa tai niissä labroissa pitää olla. --Niissä (teorialuennoilla) esmes ni ois voinu päästä kokeeseen, niillä vähä pienemmällä läsnäoloilla, koska ne voi lukee kir-

jasta ne samat asiat, et mitä käydään tunneilla. --Esmes vaik sillee, että ois voinu niinku oman tuntemuksen mukaa, että miten saa opittuu ne asiat sitte, että, että, jos ne pystyy oppiin kirjastakkii ja menee kokeet iha hyvii, nii se ois voinu olla iha hyvä sitte vaa ilma rajoja.

Haastateltavat kokivat, että työssäkäymisestä aiheutui tai olisi aiheuttanut **opinnoissa jälkeen jääminen**. Poissaolojen tähden ei saatu kurssisuorituksia. Toisaalta opiskelu vei paljon aikaa ja työssäkäyminen opintojen ohessa olisi vaikeuttanut opiskelua joten oli pakko valita työ tai opiskelu.

...alko niiku tulee siitä sitte sitä hämminkiä, että pitäs näitä olla vähä enemmän näitä läsnäoloja, että pääset kokeeseen...

Pakko ois ollu mennä töihin. Muuten ei ois niinku pystyny enää tekemään sitä. Mut sit mie tiesin sen, --että ku ne aineet oli kuitenkin niintäysin outoja ja vieraita niin se miun opiskelu ois kärsiny ihan hirveästi. Et mie en varmaan olis pystynysitä tekee niinku molempia rinnatusten.

6.1.5 Opiskelujärjestelyt

Haastattelujen mukaan opiskelujärjestelyjen **sekavuus** oli yksi syy röntgenhoitajakoulutuksen keskeyttämiseen. haastateltavat kokivat, että lukujärjestyksiä oli vaikea seurata eivätkä opintokokonaisuudet olleet selkeitä. Myös TAMKin ja PIRAMK:n yhdistyminen toi omat haasteensa opiskeluun.

Mie koin sen koko koulusysteemin ihan siis hullun sekavana. --Niinku verrattuna lukiohommiin että oli niinku selkeet jaksot ja sitte aina koeviikko sen jälkeen. --siellä(TAMKissa) meni ihan miten sattuu ne kaikki, ja sitte joka aamu piti kattoo siitä koneelta no missäköhän sitä tänään ollaa, ja siis sillee että niinku ärsyttävän paljon meni aikaa kaikkeen tommosee ylimääräsee setvimiseen...

Nii ja sitte vielä ku se (PIRAMK) yhisty sillon sen TAMKin kans, niin tota siinhä ol iha hirveet sääöt sen kanssa.

Haastateltavien mielestä kauan kestäväillä luennoilla ei jaksanut keskittyä opiskeluun. **Kauan kestävät luennot** vaikeuttivat opiskeltavan asian sisäistämistä tunneilla.

...ku ne (luennot) oli niin kauheen pitkiä ja piti niinku yhtä putkee niinku istuu siellä ja jotenki se oli vaan niinku sillee et ei niinku jaksanu keskittyä

6.1.6 Vaikea opiskelu

Haastateltavat kokivat erityisesti **tekniikkaan** liittyvät opintojaksot vaikeiksi, sillä ne sisälsivät paljon uusia asioita haastateltaville. Erityisesti matematiikkaa, fysiikkaa ja laskemista käsittelevät kurssit olivat haastateltavien mielestä vaikeita.

Kyl se aika vaikeeta kyl sit sinällää oli. --Kun ei ollu aikasempaa kosketuspintaa niiku mitenkää niihin asioihin...

Haastattelujen mukaan **opintojaksojen yhteensitomattomuus** vaikeutti opiskelua. Haastateltavat kokivat, että opintojaksot olivat irrallisia ja niiden yhteys toisiinsa ja röntgenhoitajan työhön oli epäselvää.

Opintojaksojen semmosta yhteensitovuutta, niinku et nää asiat liittyy nyt toisiinsa. Ni niitä vois olla nyt sellai suht sillai samaan aikaan tai peräjälkeen tai jotenki.

Haastateltavat kokivat **nopean opiskelurytmin** vaikeuttavan opiskelua ja asioiden sisäistämistä. Haastateltavien mielestä asioiden sisäistämiseksi ei jäänyt riittävästi aikaa, kun kurssit kestivät vain muutaman viikon, asiat olivat uusia ja opittavaa oli paljon.

...shokkialku, että alko just anatomia esimerkiks ja siin kolme viikkoo ja oli ensimmäinen tentti anatomiast, mis piti tietää nää kaikki luut ja kaikki niitten myhkyrät ja kuopat sun muut latinaks. --Tavallaan ehkä tollaseen kaipais kyllä aikaa vähän enemmän.

Haastateltavien mielestä **teorettinen opiskelu** vaikeutti opiskelua. Haastateltaville ei ollut aina selvää, miten opiskeltavat asiat liittyvät röntgenhoitajan ammattiin. Toisaalta myös opetuksessa haastateltavat olisivat kaivanneet teorian rinnalle opettajilta enemmän ajankohtaisia esimerkkejä käytännön työstä.

Mun mielestä sielä tehtiin paljon semmosia asioita, mitä mä mietin monta kertaa, että missä me tullaan näitä ikinä tarvitsemaan. --Et minkä takia mun pitää tietää tää, mitä mä röntgenhoitajana sillä tiedolla teen, ja miten mä sitä hyödynnän mun ammatissani. Se sieltä mummielestä puuttui.

Semmosista hirmu käytännöllisistä asioista ni ni kirjotellaa hirmuset muistiapanot ja semmosia niiku itsestäänselvyyksiä.

Monessa kohtaa mielti, että millonkohan tää ihminen (opettaja) on itse viimeiksi tehny tätä asiaa jossain niinkun käytännössä.

6.1.7 Sosiaaliseen järjestelmään integroituminen

Haastattelujen mukaan **ryhmytymisen käynnistyminen viivästyi**. Opiskelutovereihin tutustuminen oli alussa vaikeaa, kun yhteistä tekemistä ei järjestetty. Vuonna 2008 röntgenhoitajakoulutuksen aloittaneiden haastateltavien mukaan heillä ei ollut opiskelijatutorointia. Opiskelijatutorien järjestämien illanviettojen olisi koettu auttavan ryhmytymistä. Parempi ryhmytyminen olisi auttanut integroitumisessa TAMK:n sosiaaliseen järjestelmään, osaksi röntgenhoitajaopiskelijoita.

Muitten ryhmällä oli niinkun paljon tiiviimpää tää tuutoryhteistyö ja se tai niinku et ni niitten omat tuutorit et oli niitten kanssa ja niil oli jotain illanviettoja jaja tämmöstä tutustumista. Et meiltä puuttu kyllä tällänen ihan kokonaan. --Sit niinkun meni se muutama viikko ennenkun ni vast siel luokkatilassa ja sit nin, aha meiän luokkal on ollu ton näkösiä ihmisiä. Et tavallaan siinä alussa ois ehkä kyllä tarvittu jotain niinku ryhmytymiseen tukea.

Ei tosiaan ollu sitä niin semmosta upeeta luokkahenkeä mikä ois sit taas ehkä kannatellu vähän enem tai sit sillee eteenpäin tai jotenkin saanu innostumaan tästä asiasta.

Haastateltavien mielestä opiskelijan oma **vähäinen osallistuminen** järjestettyihin aktiviteetteihin vaikutti siihen, miten hyvin hän ystävystyi opiskelutovereiden kanssa yhteisissä tapahtumissa.

Oli mummielestä kyllä iha aika paljonki alus ollu sitä sitä sitä kaiken näköstä tekemistä. -oli niitä tapahtumia paljon mut se oli sitte että ite vaan ei sitte lähteny niihi.

Haastateltavien mukaan **vähäiset yhteiset kiinnostuksen kohteet** opiskelutovereiden kanssa vaikutti siihen, ettei sosiaalinen verkosto koulussa muodostunut riittävän hyväksi, eikä opiskelija sitoutunut riittävästi koulun sosiaaliseen järjestelmään.

Ku just niinku meni niin huti tämä alavalinta, niin mua ei oikeesti kiinnostanu se ja sitte muita kiinnosti. Ni sit ei niist tullukaa nii hyviä kavereita, et et kyllä niiku kavereita kyllä. Mut et ei niinku mitää semmosia niinku kauhee et niiku vapaa-ajalla ois hirveesti tekemisissä.

6.1.8 Henkilökohtaiset syyt

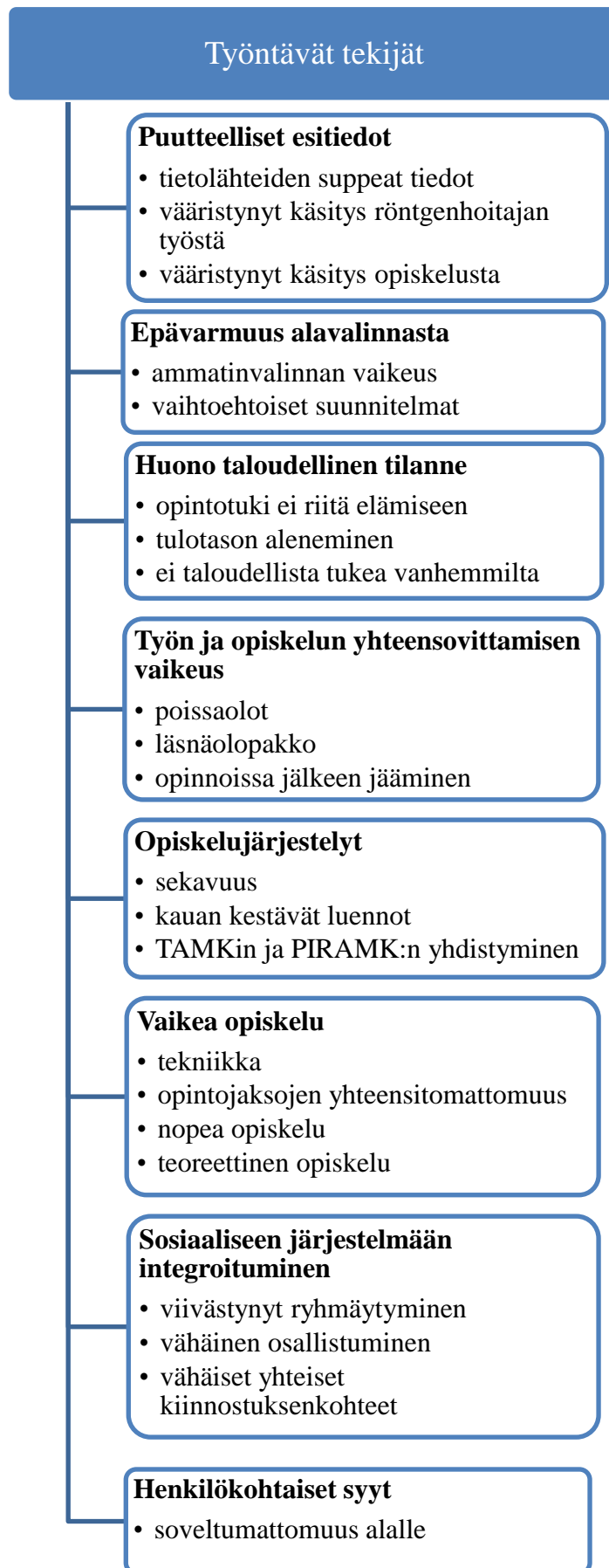
Haastateltavien mukaan **soveltumattomuus** alalle johti opintojen keskeyttämiseen. Haastateltavilla oli ominaisuuksia, jotka eivät alalle soveltuneet tai heiltä puuttui alalla tarvittavia ominaisuuksia.

Mie en ollukkaa sen tyyppinen mitä tyyppinen ehkä mitä röntgenhoitajan kannattas olla, elikkä jonkin verran ihmisläheinen.

Mua kaikki eritteet tökkii niin pahasti. Nii se jotenki oli semmonen, että en varmaan mee sinne (vuodeosastoharjoitteluun).

Sitku miul ei oo sitä matemaattist lahjakkuutta, niiku sellasta, ei lainkaan.

Yhteenveto röntgenhoitajakoulutuksen opintojen keskeyttämiseen johtaneista työntävis-
tä tekijöistä on esitetty kuviossa 2.

KUVIO 2. Röntgenhoitajakoulutuksen keskeyttämiseen johtaneet työntävät tekijät

6.2 Röntgenhoitajakoulutuksesta muualle vetävät tekijät

Haastatteluista selvisi, että ainoa opinnoista muualle vetävä tekijä oli **työ**. Haastateltavien mukaan väli vuoden pitäminen ja töiden tekeminen oli röntgenhoitajaopiskelua **mielekkäämpää**, sillä työltä jää aikaa miettiä alavalintaa uudestaan.

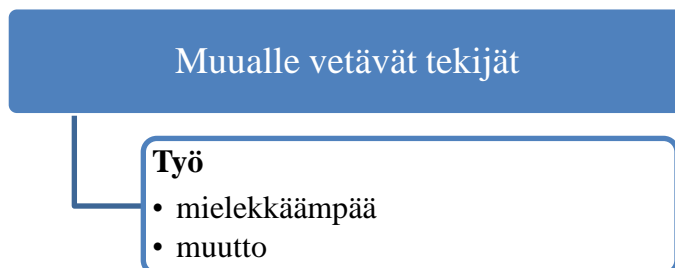
Mullahan ei ollut siis niinkun mitään valmiina sillä tavalla, ku mä päätin sen, että takas en enää kouluun silloin syksyllä mee. --Tavallaan siinä mielessä työelämä voitti, että mä aattelin, että mä pidän väli vuoden ja teen töitä.

Töitä ku oli, ni sitte pysty käymää töissä ja sitte miettii, mitä tekee tai mitä haluis tehdä.

Haastattelujen mukaan **muutto** toiselle paikkakunnalle työn perässä johti opintojen keskeyttämiseen.

Sain töitä sitte tuolta kotipaikkakunnalta --sinne suuntaa menin sitte.

Yhteenveto röntgenhoitajakoulutuksen opintojen keskeyttämiseen johtaneista muualle vetävistä tekijöistä on esitetty kuviossa 3.

KUVIO 3. Röntgenhoitajakoulutuksen keskeyttämiseen johtaneet muualle vetävät tekijät

7 POHDINTA

7.1 Tulosten tarkastelu

Tämän opinnäytetyön tarkoitus oli kuvata röntgenhoitajakoulutuksen opintojen keskeyttämisen syitä TAMKissa. Opinnäytetyötä varten haastateltiin neljää röntgenhoitajakoulutuksen TAMKissa keskeyttänyttä henkilöä. Haastattelujen avulla pyrittiin selvittämään, mitkä pois työntävät ja mitkä muualle vetävät tekijät johtivat röntgenhoitajakoulutuksen opintojen keskeyttämiseen. Tämän opinnäytetyön tulosten mukaan röntgenhoitajakoulutuksen keskeyttämiseen on monia osittain toisiinsa nivoutuvia syitä. Tämän opinnäytetyön tulosten perusteella röntgenhoitajakoulutuksen keskeyttämiseen johtaneet työntävät tekijät olivat hakuvaiheen puutteelliset tiedot, epävarmuus alavalinnasta, huono taloudellinen tilanne, työn ja opiskelun yhteensovittamisen vaikeus, opiskelujärjestelyt, vaikea opiskelu, sosiaalinen järjestelmä, sekä henkilökohtaiset syyt. Muualle vetäviä koulutuksen keskeyttämiseen johtavia tekijöitä löytyi vain yksi – työ. Tulokset ovat samansuuntaisia aikaisemmin tehtyjen tutkimusten kanssa.

Opintopaikan hakijoiden tiedot haetusta alasta, opinnoista sekä opiskelusta ovat puutteellisia ja tosiasiallisia olosuhteita vastaamattomia (Kalima 2004, 142; 2011, 123; Suutari 2005, 65; Vuorinen & Valkonen 2005, 40). Tämän opinnäytetyön tulokset ovat samansuuntaiset. Opinnäytetyön tulosten mukaan röntgenhoitajakoulutuksen keskeyttäneiden henkilöiden hakuvaiheen tiedot olivat puutteelliset. Heillä ei ollut todellisuutta vastaavaa kuvaa röntgenhoitajakoulutuksesta eikä röntgenhoitajan työstä. Tulosten mukaan käytettyjen alavalinnan tukena käytettyjen tietolähteiden tiedot olivat suppeat. Niistä ei saanut riittävän kattavaa kuvaa röntgenhoitajakoulutuksen opintojen sisällöstä eikä röntgenhoitajan työstä. Hakuvaiheen puutteelliset tiedot tuli esille kaikissa tätä opinnäytetyötä varten tehdyissä haastatteluissa röntgenhoitajakoulutuksesta työntävänä tekijänä.

Tämän opinnäytetyön mukaan epävarmuus alavalinnasta johti röntgenhoitajakoulutuksen keskeyttämiseen. Haastateltavien mukaan ammatinvalinta oli vaikeaa ja he kehittivät vaihtoehtoisia suunnitelmia sen varalle, jos ammatinvalinta on väärä. Tulos on samansuuntainen Lerkkasen (2002) tutkimuksen mukaan.

Huono taloudellinen tilanne nousi tässä opinnäytetyössä keskeiseksi syyksi röntgenhoitajakoulutuksen keskeyttämiselle. Tulosten mukaan elämiseen riittämätön opintotuki, tulotason aleneminen siirryttäessä työelämästä opiskelijaksi sekä se, etteivät vanhemmat tue opiskelijaa taloudellisesti ovat opinnoista työntäviä tekijöitä. Opinnäytetyön tulokset ovat samansuuntaisia muiden tutkimustulosten kanssa (Hovdhaugen & Aamodt 2009; Kalima 2004, 2011; Penttilä 2008).

Tulosten mukaan työn ja opiskelun yhteensovittamisen vaikeus oli keskeinen työntävä röntgenhoitajakoulutuksen keskeyttämiseen vaikuttanut tekijä. Haastattelujen mukaan läsnäolopakko, poissaolot sekä työstä aiheutunut opinnoissa jälkeen jääminen johtivat opintojen keskeyttämiseen. Tulokset ovat samansuuntaisia Kaliman (2011) tutkimuksen kanssa. Kaliman (2011, 145–147, 198) mukaan työnteko opintojen ohessa haittaa opintojen suorittamista koulumaisessa opiskeluympäristössä.

Tämän opinnäytetyön tulosten mukaan TAMKin opetusjärjestelyt johtivat opintojen keskeyttämiseen. Haastattelujen mukaan opiskelujärjestelyjen sekavuus sekä kauan kestävät luennot vaikeuttivat opiskelua, myös TAMKin ja PIRAMK:n yhdistyminen vuoden 2010 alussa koettiin opiskelua haittaavaksi prosessiksi. Tulokset ovat samansuuntaisia Kaliman (2011) tutkimuksen kanssa. Kaliman (2011, 135–137) mukaan sekavat opetusjärjestelyt johtavat opintojen keskeyttämiseen ammattikorkeakoulussa.

Tämän opinnäytetyön tulosten mukaan vaikea opiskelu johti röntgenhoitajakoulutuksen keskeyttämiseen. Erityisesti tekniikan opinnot koettiin vaikeiksi, opinjaksojen yhteensitomattomuus, nopea opiskelutahti sekä liian teoreettiset opinnot tekivät opiskelusta vaikeaa. Myös aikaisempien tutkimusten mukaan opintojen kokeminen liian vaikeaksi johtaa opintojen keskeyttämiseen (Hovdhaugen & Aamodt 2009; Kalima 2004, 2011; Laitinen & Halonen 2007).

Korkeakoulun sosiaaliseen järjestelmään sitoutuminen ja integroituminen vaikuttaa opintojen keskeyttämiseen. Huono integroituminen voi johtaa opintojen keskeyttämiseen. (Tinto & Cullen 1973, 41–42.) Tämän opinnäytetyön tulosten mukaan integroituminen TAMKin sosiaaliseen järjestelmään ei onnistunut. Haastattelujen mukaan ryhmäytymisen käynnistyminen viivästy, kun opiskelijatutortoimintaa ei ollut. Toisaalta integraatioon vaikutti myös haastateltavien vähäinen aktiivisuus järjestettyihin tapahtumiin osallistumisessa sekä, se, ettei heillä ollut opiskelutovereiden kanssa riittävästi

yhteisiä kiinnostuksen kohteita. Tulosten mukaan röntgenhoitajakoulutuksen keskeyttäneet haastateltavat olivat huonosti integroituneita ja sitoutuneita TAMK:n sosiaaliseen järjestelmään. Tulokset ovat samansuuntaisia Kaliman (2011) tutkimuksen kanssa.

Haastateltavien henkilökohtaiset ominaisuudet johtivat röntgenhoitajakoulutuksen keskeyttämiseen. Haastateltavien mukaan he olivat alalle soveltumattomia. Tutkimustulokset ovat samansuuntaisia Kaliman (2011) tutkimuksen kanssa.

Vetäviä tekijöitä oli ainoastaan yksi -työ. Työelämä koettiin röntgenhoitajaopiskelua mielekkäämmäksi ja työn saaminen johti muuttamiseen paikkakunnalta. Tulokset ovat samansuuntaisia aiempien tutkimusten kanssa. Työelämään siirtyminen kesken opintojen on aiempien tutkimusten mukaan yleisin syy opintojen keskeyttämiselle (Hovdhaugen & Aamodt, 2009; Kalima, 2004, 2011; Lerkkanen, 2002; Penttilä 2007.)

Tämän opinnäytetyön tulosten mukaan opintojen keskeyttämistä voidaan ehkäistä kiinnittämällä huomiota koulutusmarkkinointiin ja opiskelijavalintaan, lisäämällä koulutuksen joustavuutta sekä edistämällä opiskelijan integraatiota osaksi TAMK:n sosiaalista järjestelmää. TAMK ei voi vaikuttaa kaikkiin opintojen keskeyttämisen syihin. Tällaisia ovat työssäkäynti, huono taloudellinen tilanne sekä opiskelijan henkilökohtaiset syyt.

7.2 Eettisyys ja luotettavuus

Eettisyys on erityisen tärkeää, kun tutkimus kohdistuu ihmisiin. Tärkeimpiä eettisiä periaatteita ovat suostumus, luottamuksellisuus, seuraukset ja yksityisyys. Haastateltavan tulee voida antaa suostumus asianmukaisen informaation pohjalta. (Hirsjärvi & Hurme 2010, 20.) Haastatteluihin osallistuminen oli vapaaehtoista. Haastatteluihin osallistuneet henkilöt antoivat suostumuksensa haastatteluihin opinnäytetyön suunnitelman pohjalta. Haastatteluihin osallistuneet tiesivät, että haastattelut nauhoitetaan ja antoivat siihen suostumuksensa kirjallisena.

Luottamuksellisuus ja anonymiteetti on tietojen käsittelyssä eettisyyden kannalta keskeistä. Tiedonantajien henkilöllisyys ei saa paljastua tuloksia julkistettaessa. Mitä alempi aihe on, sitä paremmin tutkittavien anonymiteetin pitää säilyä. (Eskola, Suoranta 2001, 59.) Tässä opinnäytetyössä on noudatettu hyvää eettistä käytäntöä. Tiedonantaji-

en henkilöllisyyttä ei ole paljastettu. Haastatteluin kerättyä aineistoa on käytetty vain tähän opinnäytetyöhön ja sitä on käsitelty ainoastaan opinnäytetyöntekijä. Haastattelujen tallenteet ja litteraatit tuhoaan opinnäytetyön hyväksymisen jälkeen.

Tutkimuksen eettisyyden kannalta on tärkeää, että noudatetaan hyvää tieteellistä käytäntöä. Hyvä tieteellinen käytäntö edellyttää, että toisia tutkijoita kohtaan toimitaan rehellisesti ja vilpittömästi. Tämä edellyttää asian mukaisia lähdeviitteitä sekä omien ja muiden tulosten esittämistä vääristelemättöminä. Tutkimuksen tulee noudattaa myös avoimuutta. Tutkimuksessa on kunnioitettava tutkittavia ja toimeksiantajia. Tutkijan on kerrottava avoimesti (mahdolliset) suhteensa tutkittaviin ja toimeksiantajaan. (Vilka 2005, 30–33.) Tässä opinnäytetyössä on noudatettu hyvää tieteellistä käytäntöä. Tässä opinnäytetyössä on kunnioitettu toisten työtä, tutkittavia sekä toimeksiantajaa. Tuloksia ei ole vääristelty eikä opinnäytetyössä ole plagioitu.

Laadullisen tutkimuksen luotettavuutta arvioitaessa, on arvioitava koko tutkimusprosessi ja sen eri vaiheita. Tutkimusprosessin läpinäkyvyys lisää tutkimuksen luotettavuutta. (Hirsjärvi & Hurme 2010, 184.) Tämän opinnäytetyön vaiheet on raportoitu tarkasti ja totuudenmukaisesti.

Tutkimuksen luotettavuutta lisää hyvin tehty haastattelurunko. Toisin sanoen haastattelun teemojen on oltava valmiit ja niiden syventäminen ennalta mietittyä. (Hirsjärvi & Hurme 2010, 184.) Tämän opinnäytetyön luotettavuuden kannalta olisi ollut parempi, että teoria ja haastattelujen teemat olisivat olleet valmiimpia ennen haastattelujen aloittamista. Tällöin teemat olisivat olleet valmiimmat haastattelutilanteessa ja lisäkysymysten tekeminen haastattelutilanteessa olisi ollut helpompaa. Aineisto olisi myös muodostunut kattavammaksi.

Haastateltavien valinta on osa tutkimuksen luotettavuutta. Haastateltavat on valittava siten, että heillä on omakohtainen kokemus tutkittavasta ilmiöstä. (Tuomi & Sarajärvi 2009, 85, 140–141; Vilka 2005, 114.) Haastatteluun valituilla henkilöillä oli omakohtainen kokemus tutkittavasta ilmiöstä. Haastateltavat olivat keskeyttäneet röntgenhoitajakoulutuksen opiskeltuaan röntgenhoitajaksi vähintään yhden lukukauden. Osa haastateltavista ilmoitti opinnäytetyöntekijälle halukkuutensa osallistua haastatteluun jo ennen opinnäytetyösuunnitelman hyväksymistä, joten ainakin nämä haastateltavat olivat motivoituneita osallistumaan ja kertomaan kokemuksistaan avoimesti.

Haastattelutilanteessa haastateltavan ja haastattelijan välinen luottamus ja vuorovaikutus on tutkimuksen luotettavuuden kannalta tärkeää (Eskola & Suoranta 2001, 94). Haastattelutilanteet sujuivat hyvin ja luottamuksen löytäminen oli helppoa, sillä haastattelija oli ollut jokaisen haastateltavan kanssa aikaisemmin tekemisissä. Haastattelun aihe ei ollut arkaluonteinen ja haastateltavat kokivat roolinsa tärkeäksi. Haastateltavat olivat haastattelijan entisiä opiskelutovereita, mikä osaltaan helpotti haastattelutilanteen vuorovaikutuksen sujumista mutta toisaalta myös saattoi vaikuttaa haastateltavien vastauksiin. Haastattelija oli ollut kahden haastateltavan opiskelijatuturi, mikä saattoi vaikuttaa opiskelijatutoroinnista annettuihin vastauksiin.

Haastatteluissa pysyttiin melko hyvin asiassa. Haastattelun teemojen mukana oleminen helpotti aiheessa pysymistä ja auttoi käymään läpi kaikkien haastateltavien kanssa samoja asioita. Opinnäytetyön tekijä kehittyi haastattelijana haastattelujen edetessä. Ensimmäinen haastattelu kesti 14 minuuttia, muut yli 20. Ensimmäisessä haastattelussa tarttuminen haastateltavan kommentteihin ja lisäkysymysten esittäminen niistä oli vaikeampaa kuin myöhemmissä haastatteluissa.

Haastattelun laatua parantaa haastattelujen litterointi mahdollisimman vähän ajan kuluttua haastattelutilanteesta, jolloin tilanne on vielä haastattelijan muistissa (Hirsjärvi & Hurme 2010, 185). Opinnäytetyön tekijä litteroi haastattelut välittömästi haastattelutilanteiden jälkeen.

Laadullisen aineiston analyysi sisältää useita vaiheita. Analyysissa kerättyä aineistoa jaetaan osiin, sitä luokitellaan ja eri luokkia yhdistellään. Luokkien perusteella muodostetaan kokonaiskuva tutkittavasta ilmiöstä, tehdään siitä tulkintoja ja hahmotellaan yhteyksiä teoriaan. (Hirsjärvi & Hurme 2010, 143–144.) Tämän opinnäytetyön analyysissa aineisto käytiin huolellisesti useaan kertaan läpi.

Analyysivaiheessa litteraateissa huomattiin paljon kohtia, joihin olisi voinut esittää tarkentavia kysymyksiä. Lisäkysymysten esittäminen haastateltaville yli puolen vuoden jälkeen haastatteluista ei olisi ollut järkevää. Analyysin tekeminen olisi ollut helpompaa, mikäli teemat olisi muotoiltu huolellisemmin ja teorian tietoon tutustuttu paremmin ennen haastatteluihin lähtemistä ja analyysin aloittamista. Teemoja ja luokittelua jouduttiin muokkaamaan jälkikäteen tutkimustulosten mukaan.

Haastattelun luotettavuutta lisää aineiston saturoituminen. Eli se, etteivät uudet haastattelut anna asiasta enää mitään olennaisesti uutta tietoa. (Hirsjärvi & Hurme 2010, 60.) Tässä opinnäytetyössä muutama keskeyttämisen syy saturoitui, kun ne tulivat esille jokaisessa haastattelussa. Tutkittava ilmiö ei kuitenkaan kokonaisuudessaan saturoitunut, joten täysin kattavaa kuvaa tutkittavasta ilmiöstä ei saatu. Olisi ollut hyvä, mikäli haastateltavia olisi ollut useampi, tällöin ilmiöstä olisi saatu parempi kuva ja keskeisimpien tulosten nostaminen aineistosta olisi ollut helpompaa.

Objektiivisuus on laadullisessa tutkimuksessa luotettavuuden mitta. On pyrittävä havaintojen luotettavuuteen ja puolueettomuuteen. (Tuomi & Sarajärvi 2009, 134–135.) Kuitenkin on myönnettävä, että tutkija on subjektiivinen. Tutkijan kokemukset, käsitykset ja asenteet vaikuttavat tutkimuksen tekemiseen. (Eskola & Suoranta 2001, 208.) Opinnäytetyöntekijä pyrki haastatteluja, analyysiä ja tulkintoja tehdessään objektiivisuuteen. Subjektiivisuuden ja omien asenteiden tiedostaminen auttoi pyrkimyksessä objektiiviseen näkökulmaan.

Laadullisen tutkimuksen yhteydessä ei pitäisi puhua yleistämisestä, sillä se liittyy lomaketutkimukseen. Sen sijaan tutkijan pitäisi eritellä sitä, miten analyysi kuvaa muutakin kuin vain aineistoaan. Toisin sanoen miten tulokset voidaan suhteuttaa ympäröivään maailmaan. (Alasuutari 2011, 250.) Opinnäytetyön tulosten suhteuttamiseen on suhtauduttava varauksella. Erilaisilla tiedonantajien valintakriteereillä ja suuremmalla määrällä tiedonantajia, tulokset ovat todennäköisesti ainakin osittain toisenlaisia. Opinnäytetyö vastaa ennalta asetettuun tarkoitukseensa kuvata röntgenhoitajakoulutuksen opintojen keskeyttämisen syitä TAMKissa.

7.3 Opinnäytetyöprosessi ja jatkotutkimusehdotukset

Opinnäytetyön tekeminen aloitettiin huhtikuussa 2010 aiheen valinnalla. Opinnäytetyön aiheen keksi opinnäytetyöntekijä. Opinnäytetyöntekijää kiinnosti selvittää, miksi opinnot keskeytyivät niin monella hänen kanssaan samaan aikaan aloittaneella sekä vuotta myöhemmin aloittaneilla. Vaikka opinnäytetyön aihe ei tullutkaan työelämästä, oli se silti ajankohtainen, sillä opinnäytetyön palautushetkellä on Pirkanmaalla pula röntgen-

hoitajista. 5.2.2012 Tampereelle haettiin 12 röntgenhoitajaa (Työ- ja elinkeinotoimisto 2012).

Opinnäytetyöprosessi eteni vaihtelevasti. Opinnäytetyösuunnitelma palautettiin syksyllä 2010. Ensimmäinen opinnäytetyön suunnitelmaseminaari pidettiin 18.8.2010. Suunnitelmaan paneutuminen syksyllä helpotti opinnäytetyöprosessin etenemistä ja opinnäytetyösuunnitelma hyväksyttiin kolmannessa opinnäytetyöseminaarissa 12.1.2011, jonka jälkeen aloitettiin haastattelut. Haastattelujen kannalta olisi ollut tärkeää, että viitekehys olisi ollut paremmin kasassa ja haastattelut suunniteltu huolellisemmin. Haastattelut litteroitiin välittömästi haastattelujen jälkeen, ja yhdelle haastateltavalle tehtiin puhelimitse lisäkysymyksiä, sillä opinnäytetyön tekijä huomasi litteroidessaan lisäkysymysten tarpeen.

Varsinaisen opinnäytetyön tekeminen aloitettiin syyskuussa 2010. Vaikeinta alkuvaiheessa oli teorian tietoon perehtyminen sillä opinnäytetyön tekijä ei ollut aikaisemmin perehtynyt koulutusta käsittelevään materiaaliin. Opinnäytetyön viitekehys sisälsi pitkään epäoleellisia asioita ja lopullisen muotonsa se sai vasta tammikuussa 2012.

Opinnäytetyön tekemiseen aiheutui suunnitelmien mukainen kolmen kuukauden katko keväällä 2010. Opinnäytetyön tekemistä piti jatkaa kesäkuussa 2010, mutta asetetusta aikatauluista ei pidetty kiinni. Opinnäytetyöntekijä aloitti opinnäytetyön tekemisen tauon jälkeen uudestaan syksyllä 2011. Opinnäytetyöntekijä oli vieraantunut aiheesta ja hänen täytyi tehdä kovasti töitä, jotta sisäistäisi asian uudestaan. Lisäksi opinnäytetyön viitekehys oli keskeneräinen ja sen tekeminen vei paljon aikaa. Vasta, kun viitekehys oli selvillä joulukuussa 2011, opinnäytetyön tekijä aloitti aineiston analysoinnin. Aineiston analyysia tehtiin useaan kertaan alusta uudestaan. Opinnäytetyöntekijä hioi tulkinnan lopullista muotoa useaan otteeseen, kunnes sai siitä kasattua selkeän ja loogisen kokonaisuuden.

Opinnäytetyöprosessi on vaativa, aikaa vievä ja opettava. Koska opinnäytetyön tekijällä ei ollut aikaisempaa tutkimuskokemusta viitekehysten, haastattelujen sekä aineiston analysoinnissa eteneminen oli vaikeaa ja niissä tehtiin virheitä, joista opittiin. Mielenkiintoisin osa opinnäytetyön tekemisessä oli aineiston analysointi. Opinnäytetyön tekijä oppi prosessin aikana paljon laadullisesta tutkimusmenetelmästä, haastattelujen tekemi-

sestä, ajankäytöstään sekä voimavaroistaan. Opinnäytetyöprosessi päätettiin noin kaksi vuotta sen aloittamisen jälkeen maaliskuussa 2012 opinnäytetyön palauttamiseen.

Korkeakoulutuksen keskeyttämisen syitä on tarpeen tutkia lisää. Laajemmalla kvalitatiivisella tutkimuksella aiheesta voidaan vertailla koulutuksen keskeyttämisen syitä eri korkeakouluissa. Laajempi otos parantaa tutkimuksen luotettavuutta. Tämän opinnäytetyön tulosten mukaan röntgenhoitajakoulutuksen keskeyttäneet kokevat opinnot vaikeiksi. Jatkotutkimuksena voisi selvittää, miten vaikeiksi röntgenhoitajaopiskelijat kokevat opintonsa ja miksi näin koetaan. Tämän opinnäytetyön mukaan röntgenhoitajakoulutuksen keskeyttäneiden tiedot röntgenhoitajakoulutuksesta ja röntgenhoitajan työstä eivät vastanneet todellisuutta. Määrällisellä tutkimuksella voisi selvittää, millainen kuva röntgenhoitajakoulutukseen hakevilla on röntgenhoitajakoulutuksen opiskelusta sekä röntgenhoitajan työstä. Toiminnallisena opinnäytetyönä voisi esimerkiksi luoda esimerkiksi Internet-sivuston tai videon, joka kertoo radiografian ja sädehoidon opiskelusta ja röntgenhoitajan työstä.

LÄHTEET

Ammattikorkeakoululaki 9.5.2003/351.

Eräiden koulutustilastojen kehittämistyöryhmä. 2001. Opintojen keskeyttäminen sekä korkeakoulujen kokopäivä- ja osa-aikaopiskelukeskeyttäminen. Opetusministeriö.

Eskola, J. & Suoranta, J. 2001. Johdatus laadulliseen tutkimukseen. Tampere: Vastapaino.

Friman, M. 2001. Opintojen keskeytyminen – ongelma vai mahdollisuus? Teoksessa Kokko, P. & Kolehmainen, S. (toim.) Mutkatonta opiskelua? Puheenvuoroja ammattikorkeakouluopintojen edistämisestä. Hämeenlinna: Hämeen ammattikorkeakoulu. A:14, 33–45.

Hirsjärvi, S & Hurme, H. 2001. Tutkimushaastattelu – Teemahaastattelun teoria ja käytäntö. Helsinki: Yliopistopaino.

Hovdhaugen, E., Aamodt, PO. 2009. Learning environment: Relevant or not to students' decision to leave university? *Quality in Higher Education*, 15 (2), 177–189.

Kalima, R. 2004. Opiskeluaikojen pitkittyminen ja opintojen keskeytyminen Helsingin ammattikorkeakoulussa. Tampereen yliopisto. Kasvatustieteiden laitos. Lisensiaatin työ.

Kalima, R. 2011. Opintojen pitkittyminen ja keskeyttäminen ammattikorkeakoulussa. Tutkimus Helsingin ammattikorkeakoulun opintojen pitkittymisen ja keskeyttämisen syistä vuosina 2002–2007 ja niihin vaikuttamisen keinoista. Tampereen yliopisto. Kasvatustieteiden yksikkö. Akateeminen väitöskirja.

Korhonen, V. & Hietava, S. 2011. Mikä opiskelijaa motivoi, mikä ei? – Korkeakouluopintoihin sitoutuminen motivaationäkökulmasta tarkasteltuna. Tampere: Juvenes Print.

Laitinen, A. & Halonen, M. 2007. Keskeyttämisen syyt selville - opinnot loppuun ammattikorkeassa! Opintojen keskeyttäminen Savonia-ammattikorkeakoulussa vuonna 2005. Kuopio: Savonia-ammattikorkeakoulu Terveysala Kuopio.

Laki opetus ja kulttuuritoimen rahoituksesta 29.12.2009/1705.

Lerkanen, J. 2002. Koulutus- ja uravalinnan ongelmat. Koulutus- ja uravalinnan tavoitteen saavuttamista haittaavat ajatukset sekä niiden yhteys ammattikorkeakouluopintojen etenemiseen ja opiskelijoiden ohjaustarpeeseen. Jyväskylän yliopisto. Akateeminen väitöskirja.

Markkula, J. 2006. Ammattikorkeakoulu opiskelijan silmin – Opinnot, opintojen ohjaus ja vaikuttamismahdollisuudet. Helsinki: Yliopistopaino.

Nieminen, M., & Ahola, J. 2003. Ammattikorkeakoulun paikka – Hakijanäkökulma suomalaiseseen ammattikorkeakoulujärjestelmään. Turku: Digipaino.

Opetusministeriö. 2006. AMK-tietopalvelu. Päivitetty 06.08.2010. Tallennettu 4.11.2010. <http://amkota2.csc.fi/>

Opintotukilaki 21.4.1994/65.

Parjanen, M. 1978a On some social factors affecting dropout in higher education. Tampereen yliopiston sosiologian ja sosiaalipsykologian laitoksen tutkimuksia 32/1978

Parjanen, M. 1978b. University Environmental Factors as Predictors of Dropout in Higher Education. Publications of the Institute of Sociology, University of Jyväskylä, No 22/1978.

Penttilä, J. 2008. ”Kävin kokeileen kepillä jäätä”. Tutkimus opintojen keskeyttämisestä Tampereen ammattikorkeakoulussa. Tampere: Eräsalon kirjapaino.

Suutari, P. 2005. Miksi opinnot jäivät? Tutkimus keskeytymisen syistä Turun ammattikorkeakoulussa palvelun tuottamisen ja johtamisen koulutusohjelmassa. Tampereen yliopisto. Kasvatustieteiden laitos. Pro gradu -tutkielma.

Tampereen ammattikorkeakoulu. 2010a. Tampereen ammattikorkeakoulun strategia 2010-2019.

Tampereen ammattikorkeakoulu. 2010b. Ammattikorkeakoulujen nuorten yhteishaku. Hakija- ja aloituspaikkatilasto – Tampereen ammattikorkeakoulu.

Tampereen ammattikorkeakoulu. 2011a. Laatukäsikirja Kompassi. Tallennettu 10.2.2012. <http://intra.tamk.fi/>

Tampereen ammattikorkeakoulu. 2011b. Opinto-opas 2011–2012. Luettu 25.11.2011. <http://opinto-opas.tamk.fi/>

Tampereen ammattikorkeakoulu. 2011c. Hakijan opas 2012.

Tampereen ammattikorkeakoulu 2011d. Vuoden 2012 koulutuspaikat.

Tampereen ammattikorkeakoulu 2011e. Radiografian ja sädehoidon koulutusohjelma. Päivitetty 22.9.2011. Tallennettu 17.3.2012. <http://www.tamk.fi/>

Tampereen ammattikorkeakoulu. 2012. Hakeminen. Päivitetty 5.3.2012. Tallennettu 17.3.2012. <http://www.tamk.fi/>

Tampereen ammattikorkeakoulun kehittämissyksikkö. 2011. Aloituskyselyn tulokset 2011. Hyvinvointi- ja sosiaalipalvelut, Radiografia ja sädehoito. Tampereen ammattikorkeakoulu.

Tilastokeskus. 2011a. Koulutuksen keskeyttäminen 2009. Päivitetty 15.3.2011. Luettu 5.2.2012. <http://www.stat.fi/>

Tilastokeskus. 2011b. Opiskelijoiden työssäkäynti 2009. Päivitetty 15.3.2011. Luettu 5.2.2012. <http://www.stat.fi/>

Tinto, V. & Cullen, J. 1973. Dropout in Higher Education: A Review and Theoretical Synthesis of Recent Research. Columbia: Teachers college Columbia University.

Tuomi, J & Sarajärvi, A. 2009. Laadullinen tutkimus ja sisällön analyysi. Helsinki: Kustannusosakeyhtiö Tammi.

Työ- ja elinkeinotoimisto. 2012. Avoimet paikat. Päivitetty 5.2.2012. Luettu 5.2.2012. <http://mol.fi/>

Valtioneuvoston asetus ammattikorkeakouluista 15.5.2003/352.

Vilkkä, H. 2007. Tutki ja kehitä. Helsinki: Kustannusosakeyhtiö Tammi.

Viuhko, M. 2006. Opiskelijatutkimus 2006. Korkeakouluopiskelijoiden toimeentulo ja työssäkäynti. Opetusministeriön julkaisuja 2006:51. Helsinki: Yliopistopaino.

Vuorinen, P. 2001. Missä vika, kun AMK-opinnot keskeytyvät?. Teoksessa Kokko, P. & Kolehmainen, S. (toim.) Mutkatonta opiskelua? Puheenvuoroja ammattikorkeakouluopintojen edistämisestä. Hämeenlinna: Hämeen ammattikorkeakoulu. A:14, 19–32.

Vuorinen, P. & Valtonen, S. 2005. Ammattikorkeakoulu ja yliopisto yksilöllisten koulutustavoitteiden toteuttajina. Jyväskylä: Jyväskylän yliopistopaino.

LIITTEET

Liite 1. Teemahaastattelun runko

Radiografian ja sädehoidon pintojen keskeyttäminen TAMK:ssa/ PIRAMK:ssa.

Mitkä tekijät seuraavilla alueilla ikään kuin työnsivät sinua pois radiografian ja sädehoidon koulutusohjelmasta?

- TAMK/ PIRAMK/ Muu korkeakoulu/ oppilaitos
- Alavalinta
- Työelämä
- Henkilökohtaiset syyt
- Muut syyt

Miten kyseiset tekijät vaikuttivat päätökseesi keskeyttää radiografian ja sädehoidon opinnot PIRAMK:ssa/TAMKissa?

Mitkä tekijät seuraavilla alueilla ikään kuin vetivät sinua radiografian ja sädehoidon koulutusohjelmasta pois?

- Muu korkeakoulu tai oppilaitos
- Alavalinta
- Työelämä
- Henkilökohtaiset syyt
- Muut syyt

Miten kyseiset tekijät vaikuttivat päätökseesi keskeyttää radiografian ja sädehoidon opinnot PIRAMK:ssa/TAMKissa?

Liite 2. Suostumuslomake

TAMPEREEN AMMATTIKORKEAKOULU

SUOSTUMUSLOMAKE

Pyydän sinua osallistumaan haastatteluun radiografian ja sädehoidon opintojen keskeyttämisestä Tampereen ammattikorkeakoulussa. Haastattelua käytetään aineistona opinnäytetyössä, jonka tarkoitus on kuvata radiografian ja sädehoidon koulutusohjelman opintojen keskeyttämistä Tampereen ammattikorkeakoulussa. Haastattelu nauhoitetaan ja litteroidaan. Haastattelut ovat luottamuksellisia ja nauhoitettu/litteroitu aineisto on ainoastaan opinnäytetyöntekijän käytössä ja niitä käytetään vain kyseisessä opinnäytetyössä. Aineistoa käytetään opinnäytetyössä siten, ettei haastateltavaa voi tunnistaa. Kaikki äänitteet, tulosteet ja tiedostot aineistoa koskien tuhotaan opinnäytetyön hyväksymisen jälkeen.

Annan suostumukseni haastattelun tallentamiseen sekä sen käyttämiseen opinnäytetyössä yllä olevin ehdoin.

Tätä suostumuslomaketta on tehty kaksi samansisältöistä kappaletta yksi haastateltavalle ja yksi opinnäytetyöntekijälle.

Paikka ja aika_____

Allekirjoitus_____

Nimenselvennys_____

Kiitos!

Kaisa Lehtinen

kaisa.lehtinen@PIRAMK.fi